

PRITARTA

Kauno miesto savivaldybės
tarybos

2017 m. *birželio 13 d.*
sprendimu Nr. *J-381*

PATVIRTINTA

Kauno mokyklos-darželio
„Šviesa“ direktoriaus

2017 m. *kiepos 31 d.*
įsakymu Nr. *V-79*

KAUNO MOKYKLOS-DARŽELIO „ŠVIESA“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

ŠVIETIMO TEIKĖJO PAVADINIMAS: Kauno mokykla - darželis „Šviesa“.

TEISINĖ JURIDINĖ FORMA: biudžetinė įstaiga

ĮSTAIGOS GRUPĖ: bendrojo lavinimo mokykla

ĮSTAIGOS TIPAS: mokykla-darželis

STEIGĖJAS: Kauno miesto savivaldybės taryba

PAGRINDINĖS VEIKLOS RŪŠYS: ikimokyklinis, priešmokyklinis ir pradinis ugdymas

UGDYMO KALBA: lietuvių

ĮSTAIGOS ADRESAS: Rimvydo g. 20, 50241, Kaunas.

ELEKTRONINIS PAŠTAS: katalikiska@sviesa.kaunas.lm.lt

SVETAINĖS ADRESAS: www.sviesa.kaunas.lm.lt

Mokyklos - darželio „Šviesa“ ikimokyklinio ugdymo programa skirta pedagogams, tėvams. Pedagogai, atsižvelgdami į kiekvieno vaiko ar vaikų grupės ugdymosi poreikius, lanksčiai taiko programą, diferencijuoja ir individualizuoja ugdymo turinį bei metodus. Programa atliepia ikimokyklinio ugdymo paskirtį:

- sudaryti sąlygas savojo „aš“ identifikacijai, asmenybės raiškai, kūrybiškumui, socializacijai,
- tenkinti individualius poreikius,
- talkinti šeimai užtikrinant vaiko socialinį saugumą,
- padėti perimti tautos kultūros pagrindus,
- padėti pasiekti vaikams mokyklinę brandą.

Ši programa sudaryta vadovaujantis „Jungtinių tautų vaikų teisių konvencija“ (1995), „Gabių vaikų ir jaunuolių ugdymo strategija“ (2005), Netradicinio ugdymo koncepcija (2010), „Ikimokyklinio ugdymo vidaus audito metodika“ (2005), „Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašu“ (2011), Humanistinio ugdymo programa „Auginu gyvybės medį“ (J. Bakūnaitė), Jėzuitų vertybinio

ugdymo paradigma (Šv. Ig. Lajola), Tautinio auklėjimo teorija (A. Maceina), Kultūrinio auklėjimo teorija (St. Šalkauskis), Patyriminė- etika (Šv. Tomas Akvinielis). Programos turinys pagal poreikį gali būti peržiūrimas, papildomas ir koreguojamas, nuolat derinamas su ikimokykliniam ugdymui keliamais tikslais ir uždaviniais, atsižvelgiama į vaiko ir šeimos interesus.

Mokykla-darželis dalyvauja tarptautiniame vaikų ugdymo projekte „Step by step“ ir diegia į vaiką ir į šeimą orientuotą ugdymo metodiką „Gera pradžia“. Atsižvelgiant į tai, įstaigos pedagoginėje veikloje atsispindi šie pagrindiniai diegiamos metodikos bruožai:

- kiekvieno vaiko ugdymo suasmeninimas;
- vaikams padedantys išmokti rinktis ir veikti veiklos centrai;
- aktyvus šeimos dalyvavimas.

Programos filosofinės kryptys:

Mokyklos-darželio „Šviesa“ ugdymo turinys grindžiamas humanizmo, konstruktyvizmo ir progresyvizmo idėjomis.

- **Humanistinė kryptis** pabrėžia vaiko saviraiškos galimybių svarbą ugdymo procese, vaiko poreikius, sėkmę, savigarbos puoselėjimą, vaiko siekį būti geresniu.

- **Konstruktyvistinė kryptis** akcentuoja vaiką kaip kūrinį ir kūrėją, aktyviai kuriantį savo žinojimą, reflektuojantį savo patirties kontekste, akcentuoja patyrimo svarbą žinojimui.

- **Progresyvistinė kryptis** nurodo, jog svarbiausi ugdymo aspektai yra individualizavimas ir integravimas. Vaikas pasaulį pažįsta visumoje, o ne suskaidytą, kad galėtų organiškai įsisavinti suaugusiųjų pasaulį per asmeninį patirties išgyvenimą.

Visos šios filosofinės kryptys gražiai susisieja per Šv. Ignaco pedagoginės paradigmos integravimą, įgyvendinant ikimokyklinio ugdymo programą ir orientuojantis į ugdymo tolimesnį tęstinumą. Šv. Ignaco pedagoginė paradigma - žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų ir vertybinių įsipareigojimų sistemos formavimo būdas – vertybinio ugdymo programa, apimanti visuminį asmenybės ugdymą. Integruojant šią paradigmą, ugdymosi sėkmė pasiekama per ugdytinių, pedagogų ir tėvų (globėjų) siekių vienovę. Visi yra aktyvūs vertybių ugdymo programos veikėjai. Įgyvendinant vertybinę ugdymo programą - siekiama ugdyti sąmoningą asmenybę, sugebančią atsakingai ir kūrybingai priimti iššūkius, aktyviai kurti savą pasaulį ir siekti bendruomeninio gėrio.

Šv. Ignaco paradigma taikoma:

1. *Formaliojo ir neformaliojo ugdymo programoms įgyvendinti.* Pasirengti užsiėmimams, ugdymosioms veikloms, suplanuoti veikas ugdytiniams arba veiklą tėvams ar kolegoms;
2. *Integruojant, gilinant ir susiejant naują medžiagą su žinoma.* Nuosekliai taikant paradigmą per visą ugdymo turinį, atsiskleidžia visas ugdymo ir auklėjimo procesas. Taikant Šv. Ignaco paradigmą

ugdamosiose situacijose, ugdytiniui padedama susidaryti natūralų įgūdį pirma pagalvoti, o tik tada veikti;

3. *Akcentuojant ugdytinių iniciatyvos skatinimą.* Tai leidžia pedagogams daugiau tikėtis iš ugdytinių, skatinti juos imtis didesnės atsakomybės ir būti aktyvesniais ugdymosi procese, susieti naują informaciją su jau turima patirtimi, geriau suvokti juos supančią aplinką ir joje vykstančius procesus;

5. *Suasmeninant ugdymąsi.* Ugdytinis skatinamas kelti su jo veikla susijusius klausimus: Kodėl man to reikia? Kaip tai padės pasitarnauti kitų vaikų, mamos, tėčio labui? Formuojantis įgūdžiui kelti tokio turinio klausimus, ilgainiui ugdytiniai natūraliai tampa aktyviais, kritiškai mąstančiais ugdymosi proceso dalyviais. Siekiant suasmeninti ugdymąsi, suartinamos ugdytinio ir pedagogo patirtys. Visa tai sąlygoja, kad ugdytinis grupėje (sodyboje) įgytą patirtį susietų su patirtimi įgyta namuose, papildomuose užsiėmimuose, per šventes, bendravimą su bendraamžiais ir artimaisiais;

6. *Pabrėžiant ugdymosi socialumą per patirties pasidalijimą.* Ugdymo turinio keliami tikslai skatina ugdytinį imtis tokios veiklos, kuri turės poveikį kitų žmonių labui. Ugdytiniai skatinami atrasti, kad svarbiausi išgyvenimai ateina iš vaikų santykių su kitais žmonėmis ir iš kitų žmonių patirties. Toks gebėjimas skatina didesnę kitų žmonių gyvenimo vertinimą, leidžia pasijusti savos bendruomenės svarbia dalimi;

7. *Atrandant skatinimo būdus.* Tai įgalina pedagogą kurti ugdomąją aplinką, skatinančią kasdieninės sėkmės pajautimą, kas sąlygoja natūralų savęs kaip geresnio suvokimą per veiklas.

Pedagogas integruodamas Šv. Ignaco Lajolos paradigmą, prieš planuodamas ugdomąsias veiklas, įvertina jų svarbą ugdytiniams ir tai įgyvendina per 5 etapus:

- Ugdymosi kontekstą,
- Veiklų teikiamą patirtį,
- Prasmės apmąstymą,
- Motyvuotą veiksmą,
- Veiklos į(si)vertinimą.

Ugdymosi kontekstas – tai ugdytinio pasaulis, kurį veikia šeima, draugai, bendraamžiai, papročiai, mokyklos-darželio gyvenimas, šalies politika, ekonomika, šeimos išpažįstama religija, televizija, jo aplinkoje vertinamas menas, muzika, literatūra. Konteksto pažinimas – kokybiško ugdymo proceso organizavimo sąlyga. Pedagogas prieš planuodamas veiklą, remiasi rūpinimosi kiekvienu asmeniu principu. Vadovaujantis šiuo principu, keliami klausimai, kas formuoja ugdytinio vertybes, kaip gyvenimo patirtis veikia ugdytinio ugdymosi procesą, formuojantį jo mąstymo ir veiklos pagrindus; Etapo siekinys – planuojant veiklą atsižvelgti į ugdytinio jau turimas pažinimo ribas.

Veiklų teikiama patirtis – bet kokia veikla, kurioje šalia intelektualaus pažinimo suvokimo pastebimai dalyvauja ir ugdytinio jau turimi gebėjimai, žinios, jausmai. Etapo siekinys – smalsumas ir augimas, nuostaba ir atradimas, kad žinojimo kokybė kinta;

Prasmės apmąstymas – tai procesas, kai per turimą patirtį pripažįstamas pasaulio vertingumas, pažįstama unikali jo tikrovė, atrandamas savosios veiklos prasmingumas ir reikalingumas kitiems. Ugdytinių proceso metu pedagogas kelia ir atsako į klausimus: ar ugdytiniui prasminga tai ką jis veikia, ar jis imasi veiklos noriai ir kodėl jis tai daro; Etapo siekinys – vertybinis ugdytinio pažinimo pokytis, skatinantis aktyvią veikseną;

Motyvuotas veiksmas – arba veikla siekiamo tikslo realizavimas. Kitaip tariant, kiekviena motyvuota veikla išplaukia iš jau turimos patirties ir kartojama tiek kartų, kiek ugdytiniui reikia susiformuoti natūraliems gebėjimams ir įgūdžiams. Ugdytinių proceso metu pedagogas kelia klausimus ir atsako į juos: kaip bus skatinamas ugdytinis įgyvendinti tai, ką norėjo padaryti; ar aš kaip pedagogas esu išmintingas ir pakantus kelionės draugas, ar tikiu savo ugdytinio siekio išskirtinumu ir būtinumu. Etapo siekinys – nesavanaudiškos tarnystės kitam praktinė raiška;

Veiklos į(si)vertinimas – atliktos ugdomosios veiklos vertinimas ir įsivertinimas. Keliami klausimai: ko, kaip ir kodėl ugdytinis siekė; ar pastebėti net ir maži ugdytinio vidiniai pokyčiai; ką supratau kaip pedagogas apie savo darbo kokybę; ar sugebam tiek mano ugdytinis, tiek aš džiaugtis tuo, kas vyksta; kaip ir kodėl bus planuojama tolesnė ugdomoji veikla. Etapo siekinys – „daugiau-geriau“, nes nuo to tiek ugdytinis, tiek pedagogas tampa dar geresniais;

Vadovaujantis šiomis teorinėmis idėjomis, programoje ugdymo procesas orientuojamas į vaiką, kaip aktyvų dalyvį, galintį tenkinti saviraiškos poreikį, jo prigimtinių poreikių tenkinimą. Individuali veikla leidžia vaikui pasireikšti, vaikas bręsta kaip asmenybė, gebanti kūrybiškai mąstyti, sąmoningiau kelti klausimus. Programos ugdymo turinyje akcentuojamos ne žinios, o vaiko patirtis ir gebėjimai, pabrėžiamos individualios vaiko galios, kūrybinis potencialas, vertybinis kontekstas. Pedagogas yra vaiko aktyvaus ugdymosi palaikytojas, vaiko atradimų pagalbininkas ir puoselėtojas.

1.1. VAIKAI IR JŲ POREIKIAI

Vaikai - tai bręstančios asmenybės, turinčios individualių ir socialinių poreikių. Kiekvienas jų:

- nori būti mylimas, gerbiamas, suprastas;
- siekia pažinti aplinką, kad kurtų save;
- nori būti savarankiškas;
- nori bendrauti ir bendradarbiauti su kitais;
- nori pažinti, suprasti suaugusiųjų pasaulį, atrasti savo vietą jame.

Mokykloje-darželyje „Šviesa“ tenkinami vaikų emociniai, dvasiniai, pažinimo, komunikavimo, socialiniai, judėjimo poreikiai. Vaikams sudarytos sąlygos rinktis veiklą pagal pomėgius ir galias.

Atsižvelgiama į specialiuosius (socialinės atskirties aplinkoje augančių, turinčių negalią vaikų, itin gabių ir kt.) poreikius. Spec. poreikių vaikai ugdomi integruotai.

Ugdymas organizuojamas įvertinant vaiko ypatingumą, individualumą. Pedagogai pritaiko ugdymo turinį, aplinką visų vaikų poreikiams. Kartu su vaikais mokosi kurti ir atrasti krikščionišką pasaulį.

Skiepijami vaikams būtini higienos įgūdžiai, elgesio įvairiose situacijose kultūra ir teigiami tarpusavio santykiai visose veiklos srityse;

Vertybiškai orientuotoje aplinkoje ugdomi vaikai laipsniškai susipažįstantys su aplinka; formuojami darbinio ugdymo pradmenys. Kultūros ugdymo tikslai kyla iš amžiaus grupės poreikių.

Vaikus, turinčius kalbos ir komunikacijos sutrikimų, ugdo logopedas. Sutrikimai šalinami individualių ir pogrupinių pratybų metu.

Organizuojamas papildomas ugdymas, tenkinti vaikų saviraiškos poreikius. Vaikai dalyvauja konkursuose, festivaliuose, koncertuose, akcijose ir projektuose.

Įstaigoje sudaryta humaniška, rami, vaiką tausojanti aplinka, kurioje gerbiama vaiko asmenybė. Vaikas gali laisvai rinktis ir planuoti veiklą, daryti atradimus, tobulėti, ugdytis individualiu tempu.

Pedagogo veikla ikimokyklinio amžiaus vaikų grupėje orientuota į vaiko saviraiškos, bendravimo, pažinimo aspektą. Pagrindinė vaiko veiklos sritis - žaidimas palaipsniui vystosi nuo bendrųjų iki sudėtingų žaidimų, padedančių pažinti pasaulį.

1.2. PEDAGOGŲ IR KITŲ SPECIALISTŲ PASIRENGIMAS

Įstaigos pedagogai – patyrę, atsakingi žmonės, kiekvieną vaiką priimančius kaip vertybę Dievo kūrinį. Tai kompetentingi, gebantys keistis, aktyviai ieškantys naujovių ir jas įgyvendinantys, įgiję kvalifikacines kategorijas ugdytojai. Su vaikais dirba 9 pedagogės. Pedagogai geba skleisti gerą darbo patirtį, kelti kvalifikaciją.

Kalbos ir komunikacijos sutrikimus šalina logopedas - metodininkas, socialinę pagalbą teikia socialinis pedagogas, sveikatinimo paslaugas teikia vyr. slaugytoja- dietologė, vaikų kompetencijas padeda puoselėti kvalifikuoti auklėtojų asistentai meno, teatro, sielovados, kūno kultūros ir šokio klausimais, muzikinį ugdymą organizuoja muzikos pedagogė.

Mokyklos-darželio „Šviesa“ bendruomenės nariai iniciatyvūs, plėtojama partnerystė su šeimomis. Pedagogai taiko I. Lajolos, M. Montesori, Ž. Piažė, F. Frėbelio, S. Frenė pedagogines-metodines idėjas. I. Lajola akcentavo žinių, įgūdžių, gebėjimų, vertybinių nuostatų ir vertybinių įsipareigojimų vientisos sistemos svarbą. M. Montesori vaiko ugdymą grindė vaiko pojūčių lavinimu. Ji siekė vaiko laisvės ir savarankiškumo. F. Frėbelio idėjas pedagogai vertina dėl suvokto ir iškelto žaidimo vaidmens vaikystėje. Ž. Pjažė vaiko ugdymą grindė vaiko mąstymo raidos dėsniais, S. Frenė – mokymosi situacijų kūrimu, kurios būtų natūralios ir prasmingos, remtusi vaiko gyvenimo patirtimi.

Papildomas kompetencinis ugdymas (šokio, dailės, keramikos, žaisliukų siuvimo, tautosakos abėcėlės, futboliuko, teatro, anglų k.) organizuojamas pagal laisvai samdomų kvalifikuotų pedagogų parengtas aprobuotas programas.

Pedagogai siekdami visuminio vaiko ugdymo vadovaujasi šiomis vertybėmis:

Rūpinimasis kiekvienu asmeniu, kaip vertybe;

Meilė ir pagarba vaikui ir jo šeimai;

Vaiko ir jo šeimos kultūros supratimu ir vertinimu;

Vaikų grupės ir individualiai kiekvieno vaiko raidos ypatumų žinojimu;

Tautinės kultūros tradicijų ir krikščioniškų vertybių puoselėjimu;

Gebėjimu apmastyti savo veiklą ir patirtį;

Atvirumu ir nuoširdumu;

Kūrybinio atsinaujinimu.

1.3. ŠVIETIMO TEIKĖJO IR REGIONO SAVITUMAS

Kauno mokykla-darželis „Šviesa“ tai „Šviesos“ miestelis, kuriame gyvena, kuria vaikai ir suaugusieji besidalinantys pagarba ir dosnumu, dalinantys vieni kitiems gerį.

Prioritetus teikiame:

- tautinės kultūros vertybių perimamumui puoselėti;
- natūraliam katalikiškų vertybių puoselėjimui, bendradarbiaujant su šeima;
- vaikų sveikatos tausojimui;
- vaikų pažinimui paremtam asmenine patirtimi.

Mokyklos-darželio „Šviesa“ veikla organizuojama vertybinio miestelio bendruomenės principu.

Mokykloje-darželyje „Šviesa“ įgyvendinama valstybinė švietimo politika: auginamas atsakingas, kūrybingas, savarankiškas, žingeidus, katalikiškos pasaulėjautos ikimokyklinukas, priešmokyklinukas ir pradinių klasių mokinukas. Įstaigoje yra sukurta saugi aplinka, atitinkanti kiekvieno vaiko poreikius ir gebėjimus.

Mokykla-darželis „Šviesa“ įsikūrus antram pagal dydį Lietuvos mieste, kultūriniame, istoriniame centre. Mieste gausu muziejų, teatrų, kultūrinių objektų, gamtos paminklų, vandens telkinių, kuriuos gausiai lankome, turtindami ugdymo turinį ir plėsdama vaikų pažintines ribas. Įstaiga įsikūrusi Žaliakalnio mikrorajone, netoli Ažuolyno, A. Mickevičiaus slėnio, Šv. Antano Paduviečio bažnyčios, poeto B. Brazdžionio memorialinio muziejaus, „Baltojo angelo“ skulptūros, Zoologijos sodo ir Sveikatingumo centro „Linija“ ir t. t.

Vertybinis „Šviesos“ miestelis kuriamas, laikantis A. Maceinos filosofinės tradicijos ir Šv. Ignaco Lajolos vertybinio ugdymo paradigmos pagrindu. Vadovaujamės credo: „Kiekvienas ateina geras - išeina dar geresnis“. Miestelio bendruomenę sudaro: vaikai, vaikų šeimos, pedagogai, ūki

darbuotojai, administracija. Visi mes kuriame vertybinį miestelį „Šviesa“. Miestelyje įsikūrę sodybų (grupių ir klasių), jungiamų aikščių, alėjų, skverų ir takelių, turinčių vertybinius pavadinimus-svarbius vaikų visuminiam ugdymui. Tikėjimo kelias, kaip tikram mieste atveda prie Dievo motinos - Paslaptingosios Rožės koplyčios, o atsakomybės takas atveda iki raštinės ir direktorės kabineto. Nuoširdumo alėjoje įrengta vaikų pasiekimų garbės siena, norint parodyti vaikams, kad nuoširdžios asmeninės pastangos visada atveda į sėkmę. Valgykla virto dosnumo erdve, kurioje vaikai kasdien mokosi dalintis, bendrauti ir švęsti. Visos ugdymo erdvės turi vertybinius pavadinimus.

Miestelį supa pasakiškas kiemas su edukaciškai turtinga augmenija (turime visų rūšių medžių, augančių Lietuvoje), į ugdymą orientuotomis erdvėmis. Žiemą vaikai turi savo sniego kalnus, o vasarą svajonių pievą ir vilties slėnį, kuriame smagu susibūrus dainuoti, žaisti futbolą, ar tiesiog ridentis nuo šlaito ir skaičiuoti debesis. „Šviesos“ miestelis pastoviai kūrybiškai atsinaujina, nes norime, kad kiekvienas naujai įsijungęs nejučia pradėtų kurti miestelį ir taptų jo dalimi. Vaikai augdami tokioje aplinkoje išlaisvina savo asmenybės kūrybines galias, leisiančias jiems užaugus tapti savos visuomenės kūrėjais.

1.4. TĖVŲ (GLOBĖJŲ) IR VIETOS BENDRUOMENĖS POREIKIAI

Mokyklą-darželį lanko įvairių socialinių sluoksnių vaikai, dauguma vaikų yra iš pilnų šeimų, dauguma tėvų įgiję aukštąjį išsilavinimą, Tėveliai pritaria katalikiškos pasaulėjautos puoselėjimui. Ugdymas grįstas bendradarbiavimu su vaikų šeimomis, nes tai yra patikimas sėkmingo ugdymo (si) garantas. Vaikų šeimos ir pedagogai vadovaujasi visiems bendru principu, kad viskas kas daroma, daroma vaikų labui. Atsižvelgiant į tai pedagogai ir vaikų šeimos siekia:

1. palaikyti abipusiai draugiškus, atvirus ir neformalius santykius;
2. pažinti vaikų šeimos kultūrą ir jos daromą įtaką vaiko ugdymui(si);
3. bendradarbiauti tarpusavyje, siekiant, kad bendrai kuriama ugdymosi aplinka papildytų namų aplinkoje patiriamas patirtis ir leistų vaikui ugdytis natūraliai, kiekvienam savo tempu ir pagal natūraliai kylantį poreikį;

Vaikų grupėse (sodybose) ugdomi mišraus amžiaus vaikai. Veikia 3 ikimokyklinio ugdymo – mišraus amžiaus grupės (sodybos) (3–5 (6) metų vaikams). Po vienu stogu teikiamos ikimokyklinio ugdymo, priešmokyklinio ugdymo ir pradinio ugdymo programos, leidžia užtikrinti ugdymo savitumo vientisumą, perimamumą, garantuojantį sėkmingą vertybinį ugdymą. Kiekvienoje sodyboje (grupėje) kuriama savita aplinka, tenkinanti vaikų poreikius. Ugdytiniai dalyvauja Kauno miesto ir respublikiniuose konkursuose (piešinių, saviraiškos, sveikatingumo).

Ugdymo turinys įgyvendinamas atsižvelgiant į tėvėlių lūkesčius. Šventės ir bendruomeninės veiklos organizuojamos, siekiant telkti šeimas, ginti vaikų prigimtinių poreikį būti mylimu, reikalingu ir

saugiu. Atsižvelgiant į tėvų išsakytus lūkesčius ir pageidavimus, organizuojamas papildomas ugdymas, pedagogės organizuoja vaikams ekskursijas, pažintines išvykas, edukacinius renginius, susitikimus su vaikų pažinimui svarbiais žmonėmis, įvairių profesijų atstovais.

Mokykloje-darželyje kuriamos savitos tradicijos. Visa bendruomenė švenčia tautines, katalikiškas šventes, puoselėja tautines tradicijas, organizuoja renginius ir kalendorines šventes.

Palaikomas glaudus ryšys su Gričiupio seniūnijos bendruomene. Vaikai su meninėmis programėlėmis dalyvauja įvairiuose mieste organizuojamuose renginiuose. Glaudžiai bendradarbiauja su „Šviesos“ pradinės mokyklos klasmis (sodybomis), įgyvendina bendrus projektus su Kauno Jėzuitų gimnazijos mokiniais.

1.5. PERSPEKTYVOS

Programa bus atnaujinama, tobulinama, koreguojama, atsižvelgiant į vaikų pasiekimų vertinimo rezultatus, poreikių kaitą, tėvų lūkesčius ir pageidavimus. Papildomai tobulinsime vaikų veiksenų pagal kompetencijas ir pasiekimų bei gebėjimų vertinimo (s) sritis.

2. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Vaikų ugdymas mūsų įstaigoje grindžiamas šiais principais:

Atsinaujinimo – pastovus programos tobulinimas, atsižvelgiant į vaikų poreikius, tėvėlių lūkesčius, švietimo naujoves.

Demokratiškumo - pedagogai, tėvai ir vaikai yra bendrojo ugdymo(si) proceso kūrėjai, kartu identifikuoja poreikius.

Humaniškumo– pastebimas ir gerbiamas kiekvienas vaikas, kaip vertybė; palaikomi vaikų sumanymai, džiaugiamasi jų laimėjimais; pedagogų ir vaikų santykiai grindžiami tarpusavio pasitikėjimu, atsakomybe, pagarba kito nuomonei, interesams.

Individualizavimo - padėti vaikui jaustis visaverte asmenybe, atsižvelgti į kiekvieno vaiko individualius poreikius, interesus, vertybinę patirtį, galimybes, juos išryškinti bei atskleisti.

Integracijos - siekiama ugdymo tikslų, uždavinių, turinio, metodų dermės; taikomi įvairūs integracijos būdai (teminis, probleminis, metodinis, integracinis); ieškoma ugdymo sąsajų su socialiniu – kultūriniu kontekstu; atsižvelgiama į įstaigos ypatumus.

Nuoseklumo ir perimamumo – vesti vaiką nuo artimų prie tolimų reiškinų pažinimo; siekti, kad vaikas darniai pereitų nuo ugdymosi šeimoje prie ikimokyklinio, priešmokyklinio, pradinio ugdymo.

Prieinamumo - ugdymo turinys, mokomoji medžiaga priderinami prie vaiko galių, jo gebėjimų.

Katalikiškumo – dorinis atsakomybės, teisingumo, meilės ugdymas (is).

Tautiškumo - padėti vaikui perimti tautos kultūros tradicijas.

3. TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

Tikslas – atsižvelgiant į pažangiausias mokslo ir visuomenės raidos tendencijas, kurti sąlygas, padedančias vaikui tenkinti prigimtinius, kultūrinius, etninius, socialinius, pažintinius poreikius.

UŽDAVINIAI

- Atsižvelgiant į vaiko poreikius, gebėjimus, galias, vertybinį šeimos kontekstą sudaryti vaikui saugią ir turiningą ugdymo(si) aplinką.
- Puoselėti tautines tradicijas, papročius, etninės kultūros pradus, katalikiškas vertybes.
- Sudaryti sąlygas vaikui kurti ir pajusti kūrybos džiaugsmą, skatinti kad į kūrybą vaikas įsitrauktų vedamas jausmo.
- Skatinti veikti, bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais, suaugusiais, plėtojant vaiko emocinę, dvasinę, socialinę ir kultūrinę patirtį.
- Tenkinti pažintinius vaiko poreikius smalsaujant, tyrinėjant, tobulinant jau įprastus pasaulio pažinimo būdus, išbandant naujus.
- Saugoti, palaikyti ir stiprinti vaiko psichinę ir fizinę sveikatą, formuoti sveikos ir saugios gyvenamosios sampratą, nuostatas ir įgūdžius, tenkinti aktyvaus judėjimo poreikį.

4. UGDYMO TURINYS, METODAI IR PRIEMONĖS

Ikimokyklinio amžiaus (3–5 (6) m.) vaikų ugdymą reglamentuoja ši ikimokyklinio ugdymo programa. Ugdymo turinys sudarytas pagal kompetencijų sritis, nurodomi gebėjimai, vaiko veiksenos.

Ugdymo turinys - orientyras, nevaržantis pedagogo, leidžiantis jam kūrybingai organizuoti savo veiklą, ją įvertinti ir koreguoti, atsižvelgiant į kiekvieno vaiko amžių, jo patirtį, vaiko bei grupės individualumą. Ugdymo(si) būdus bei metodus pedagogai gali laisvai rinktis, lanksčiai, kūrybiškai taikyti siūlomą ugdymo turinį: planuoti veiklą, parinkti ugdomąją medžiagą.

Programoje siūlomi šie ugdymo (si) metodai:

Žaidybinis – skatinantis vaikų teigiamas emocijas, padedantis formuoti socialiniams įgūdžiams, natūraliu būdu sukcentruoti dėmesį į ugdomąją veiklą. Žaidimas – svarbiausias ugdymo metodas, kuriame vaikas ugdomosi netiesiogiai. Žaisdamas ikimokyklinukas realizuoja visus svarbiausius savo poreikius: pažintinius, bendravimo, judėjimo. Taip jis atskleidžia visas savo galimybes ir gebėjimus.

Vaizdinis – nukreiptas į vaizdinių formavimą apie vaikus supančio pasaulio objektus ir reiškinius.

Praktinis - patyriminis – padedantis vaikams per veiklą pažinti ir suprasti juos supančią aplinką.

Žodinis – (pasakojimas, pokalbis) – suteikiantis galimybę perduoti informaciją.

Kūrybinis – sudarantis sąlygas vaikams kelti ir įgyvendinti savo idėjas, ieškoti problemų sprendimo būdų. Metodai taip pat parenkami atsižvelgiant į vaikų patirtį, kultūrinį kontekstą, šeimos rekomendacijas, pedagogų gerąją patirtį.

Spontaniškas – inicijuotas pedagogo ar ugdytinių.

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ (3-5 (6) M.) UGDYMO TURINYS

Socialinė kompetencija

- Skatinti domėjimąsi savimi, bendraamžiais ir suaugusiais, daiktais ir tautinėmis, kultūrinėmis vertybėmis.
- Sudaryti sąlygas tenkinti svarbiausius savo poreikius, plėtoti pomėgius bei interesus.
- Plėsti supratimą apie šeimą, kaimynus, bendruomenę, miestą, gimtinę, tėvynę Lietuvą ir pasaulį.
- Supažindinti su elgesio normomis, palaikyti ir puoselėti tarp vaikų ir tėvų, pedagogų pasitikėjimą, pagarbą ir meilę.
- Ugdyti atsakingumą, kūrybiškumą, dėmesingumą.

Gebėjimai	Vaiko veikiena
<p>1. Vaiko bendravimas su suaugusiaisiais (tėvais, artimaisiais, pedagogais)</p> <p><i>Geba perimti artimųjų bendraamžių ir pedagogų kai kuriuos gyvenimo ypatumus bei vertybines nuostatas</i></p>	<p>Domisi, išklauso, sužino apie šeimą. Gilina supratimą apie šeimos svarbumą: šeima ypatinga ir svarbi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • tarp šeimos narių saugus ir mylimas. • namų aplinka teikia jaukumą. • šeimos šventės, dovanų dovanojimo prasmė. • kartų bendravimas šeimoje. • krikšto vardas ir krikšto tėvai <p>Žaisdamas, vaidindamas, imituodamas prisimena ir vardija savo šeimos narių sudėtį, pasiskirstymą pareigomis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vaidina šeimos narius; • juos piešia; • sudaro šeimos medį. <p>Tyrinėja, aiškina, svarsto, diskutuoja ir bando suprasti, kad šeimos paprastai skiriasi: jos įvairaus dydžio, susideda iš skirtingo skaičiaus narių. Įvairiose šeimose kalbama ne ta pačia kalba. Skiriasi tradicijos, papročiai.</p> <p>Klausosi pasakojimų, aiškina, kad kai kurie vaikai neturi šeimos, jie -našlaičiai.</p>

<p><i>Geba domėtis kitais, įžvelgia panašumų ir skirtumų</i></p>	<p>Tyrinėja, apmąsto, išklauso įvairių pasakojimų apie bendruomenę ir žmonių tarpusavio ryšius. Tyrinėja, pasakoja, įvardija, kuo žmonės skirtingi: jie vyrai ir moterys, vaikai. Skiriasi išvaizda:</p> <ul style="list-style-type: none"> • žmonių išvaizda keičiasi pagal šukuoseną, rūbus, lytį, amžių; • aukšti ir žemi, storuliai ir liesi, jauni ir seni; • drabužių paskirtis pagal paskirtį (darbiniai, šventiniai rūbai); • lietuvių tautinis kostiumas. <p>Supranta savo, kaip asmens tapatumą (aš esu, buvau, būsiu), pasako, kad yra berniukas ar mergaitė, priskiria save grupei, šeimai, bendruomenei.</p> <p>Stebi, aiškinasi, diskutuoja, klausosi pasakojimų, išskylaudami, sužino, kad žmonės gyvena namuose: jie įvairūs savo vidumi, išore; kambariai, baldai, jų paskirtis.</p> <p>Vartydamas knygeles atkreipia dėmesį į senovines lietuviškas sodybas.</p> <p>Žaisdamas aktyviai plėtoja savo patirtį ir imituoja, pasakoja, vaizduoja, kaip žmonės keliauja: pėsčiomis, automobiliais, laivais, lėktuvais.</p> <p>Iš pasakojimų, knygelių sužino, kaip žmonės keliavo senovėje.</p>
<p><i>Geba suprasti suaugusių mimiką, gestus, emocijų būseną, mokosi įžvelgti skirtingus ketinimus ir norus.</i></p>	<p>Stebi, aiškinasi, bando suprasti, pajaušti, išgyventi, atliepti, kad žmonės patiria jausmų, emocijų, minčių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • gali džiaugtis ir pykti, paaiškina, kodėl. • būti laimingi ir nelaimingi. • turėti savo nuomonę. <p>Žaisdamas, veidamas vienas su kitu, bendraudamas su įvairiais žmonėmis, mokosi padėti vienas kitam.</p> <p>Sužino, kad veikia įvairių paslaugų tarnybos: gydytojai rūpinasi sveikata; vairuotojai – kelionėmis; gaisrininkai, policininkai užtikrina saugumą; darželio auklėtojos, mokytojai, bibliotekininkai, knygynų darbuotojai rūpinasi ugdymu ir k. t.</p>
<p><i>Geba savarankiškai elgtis šeimos, bendraamžių ir kitoje socialinėje aplinkoje, derina ketinimus ir veiksmus</i></p>	<p>Dalyvaudamas tautinėse šventėse, išvykose, vartydamas knygeles, klausydamasis pokalbių sužino apie tai, kad turi gimtinę, Tėvynę. Išsiaiškina kodėl ji visiems svarbi.</p> <p>Domisi, atpažįsta, atkartoja, prisimena girdėtą informaciją iš gimtojo miesto istorijos, gamtos.</p> <p>Vardija, pasakoja, komentuoja lankytinų vietovių pavadinimus, vardus.</p> <p>Dalyvauja ir domisi vietinėmis šventėmis, tradicijomis, papročiais. Juos kūrybiškai pritaiko savo žaidimuose, meniniuose darbeliuose. Ilgesnį laiką sutelkia dėmesį klausymui, stebėjimui, veiklai, įsivardinęs geba nusiraminti, bendraudamas su kitais bndro kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus.</p>

<p><i>Žino svarbios informacijos ir geba ją perteikti kitiems.</i></p>	<p>Pratinasi bendrauti su mažai ar visai nepažįstamais žmonėmis, atėjusiais į grupę:</p> <ul style="list-style-type: none"> • įvairių profesijų atstovais; • svečiais. <p>Išvykose, šventėse bendrauja su kitų vaikų šeimos nariais.</p> <p>Stebi, tyrinėja, apmąsto, vaizduoja šeimos, bendruomenės gyvenimą: iš tėvų, pedagogų ir kt. Žmonių perima atitinkamai situacijai tinkančius elgesio būdus, juos atspindi žaidimuose.</p> <p>Stebėdamas suaugusiųjų veiksmus, išbando naujus veikimo bei elgesio būdus, kūrybiškai pritaiko.</p> <p>Klausydamasis suaugusiųjų stengiasi juos suprasti.</p> <p>Klausosi pokalbių, pasakojimų, sekimo, deklamavimo, skaitymo.</p> <p>Klausosi „gyvos“ muzikos, dainų, lopšinių, garso įrašų.</p>
<p>2. Vaiko bendravimas su draugais (bendraamžiais, jaunesniais, vyresniais)</p> <p><i>Geba suprasti kito savijautą ketinimus, akivaizdžioje situacijoje skirti, kas gerai ir kas blogai, parodyti užuojautą ir padėti šalia esantiems</i></p>	<p>Tyrinėja, aiškinasi, diskutuoja apie draugus ir draugystę: kieno, darželio draugai. pasako draugų vardus.</p> <p>Aiškinasi, jog draugai atrodo įvairiai: aukštas – žemas, su akiniais ir be akinių ir t.t.</p> <p>Draugai gali būti berniukai ir mergaitės.</p> <p>Gali skirtis draugų būdo ypatybės, gali būti ir panašios: draugiški, išradingi, kantrūs, kartais užsispyrę.</p> <p>Ką nors veikdamas, derina savo veiksmus su kitais.</p> <p>Sužino, kaip galima susidraugauti: mandagiai pasisveikinti, tinkamai elgtis. norą bendrauti parodo šypsena, mimika, kalba.</p> <p>Rodydamas palankų dėmesį kitiems, supranta, kas stiprina draugystę: draugiškai dalijasi žaislais, saldumynais.</p> <p>padeda vienas kitam bėdoje, mokosi užjausti ir globoti silpnesnius.</p> <p>stengiasi draugui padaryti ką nors malonaus, teikia dovanas.</p> <p>kartu žaidžia, konstruoja, kuria.</p> <p>Stebėdamas kitų elgesį svarsto, diskutuoja, kas silpnina draugystę: negarbingas elgesys.</p> <p>mclas, pavydas, nepasitikėjimas, šykštumas.</p>

<p><i>Geba domėtis kitais, suprasti vaikų mimiką, gestus, emocinę būseną, įžvelgti skirtingus ketinimus ir norus</i></p>	<p>Aktyviai bendrauja su sau svarbiomis vaikų grupelėmis: užmezga kontaktą, pakviečia kartu žaisti, kalba, ką nors praneša, papasakoja didelę vaikų grupę. Rodo norą bendrauti, pastebi kvietimą, supranta, kad šypsena, malonus žvilgsnis, švelnus kalbinimas kviečia bendrauti. Demonstruoja savo fizinių galimybių, pozų, judesių tobulumą, išradingumą žaidžiant, veikiant su daiktais. Žaisdamas, bendraudamas pratinasi pastebėti ir pajusti kada kitam liūdna, skauda, gera ar linksmas, guodžia, džiaugiasi kartu. Atpažįsta ir įvardina savo emocijas ar jausmus bei jų priežastis, atpažįsta ir įvardina kitų emocijas ir jausmus, įprastose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais.</p>
<p><i>Žino svarbią asmeninę informaciją ir geba perteikti ją bendraamžiams</i></p>	<p>Supranta mimikos komunikacinę reikšmę, ją naudoja saviraiškai: - šypsena, linksmos akys, ašaros, susiraukęs, piktas veidas. Supranta ir apibūdina kito vaiko asmenybės savybes: teisingas, sąžiningas, Paklūsta, nusileidžia bent reisykiais kito vaiko valiai. Tarpusavyje diskutuoja, keičiasi savo svarstymais, pamąstymais, aiškinasi, kalbasi apie bendravimo, elgesio taisykles. Iškilius problemai, diskutuoja su bendraamžiais, siekdamas spręsti ją kartu. Kelia elementarias hipotezes, jas tikrina, aptaria, diskutuoja</p>
<p><i>Drauge su kitais kuria meninius projektus</i></p>	<p>Vaidindamas, laisvai žaisdamas kūrybinius žaidimus, spontaniškai išreiškia savo įspūdžius, išgyvenimus, socialinę patirtį. Žaidžia, interpretuoja, fantazuoja drauge su kitu.</p>

Sveikatos saugojimo kompetencija

Uždaviniai:

- Suteikti vaikui elementarių žinių apie save, sveikatą, skatinti rūpintis savo ir kitų sveikata ugdamas saugaus elgesio įpročius.
- Kartu su vaikais suprasti veiklos ir poilsio ritmo būtinumą, aktyvaus poilsio ir judėjimo reikšmę sveikatai, sudaryti sąlygas įgyti įvairios fizinės veiklos patirtį.
- Tenkinti aktyvumo ir judėjimo poreikį, pratinti justti savo fizinių gebėjimų ribas, praktikuotis taisyklingai kvėpuoti, ugdyti taisyklingą laikyseną.
- Suteikti žinių apie grūdinimo procedūras ir natūralios gamtos poveikį sveikatai, grūdinti vaiko organizmą.
- Formuoti higieninius įgūdžius ir įpročius.
- Suteikti žinių apie sveiką mitybą, ugdyti vaiko mitybos įgūdžius ir įpročius.
- Parodyti, kaip saugiai naudotis fiziniam judėjimui skirta įranga, priemonėmis, žaislais.

Gebėjimai	Vaiko veiksmas
<p>1. Asmeninį saugumą lemiantys veiksniai:</p> <p>1.1. Socialiniai veiksniai.</p> <p><i>Geba pagal galimybes rūpintis savo ir kitų saugumu bei sveikata.</i></p> <p><i>Žino, į ką kreiptis, atsitikus nelaimėi.</i></p> <p><i>Žino būtinausią informaciją apie save.</i></p> <p><i>Geba vengti pavojingų vietų, žaisdamas saugiai elgiasi su bendraamžiais.</i></p> <p><i>Geba suprasti pavojus, slypinčius savo ir svetimose aplinkoje</i></p>	<p>Kalbėdamas su suaugusiais, vartodamas knygeles, klausydamasis kūrinėlių, žiūrėdamas, filmukus, išsiaiškina, kad reikia tikėti, jog artimieji ir gerai pažįstami žmonės palankūs ir geranoriški, atsakyti jiems tuo pačiu.</p> <p>Sužino, kad ištikus bėdai ar nesėkmei gali padėti pažįstami, o kartais ir nepažįstami (policininkai, auklėtoja ir kt.).</p> <p>Atlikdamas individualias užduotis, aiškinasi, kaupia informaciją, kaip galima išvengti kai kurių nelaimių:</p> <p>pasiklydus žino, kad reikia prieiti prie suaugusiojo ir pasakyti, kas atsitiko</p> <p>žino elgesio taisykles kelyje (neišdykauti, laikytis suaugusiojo rankos).</p> <p>nebėgti į važiuojamąją dalį.</p> <p>Mokosi teisingai pereiti gatvę.</p> <p>Atpažįsta svarbiausius kelio ženklus.</p> <p>Išklausęs įvairių situacinių pasakojimų, stebėdamas televizijos laidas po aptarimo, aiškinasi, diskutuoja ir sužino:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kaip išvengti susižalojimų ir traumų. • kodėl negalima imti ir deginti degtukų, nejungti ir neliesti įvairių elektros prietaisų, peilių, stiklo šukių, vaistų ir kt. • kokia nelaimė gali atsitikti pažeidus draudimą. • kad yra negerų žmonių, todėl reikia būti atsargiam su svetimais žmonėmis: • neiti su jais, nepaisyti kvietimų; • neimti jų siūlomų skanėstų.
<p>1.2. Psichologiniai veiksniai</p> <p><i>Geba būti aktyvus, judrus; prireikus sukauptą jėgą, valios.</i></p>	<p>Žaisdamas, judėdamas, aktyviai veikdamas bei ilsėdamasis, pasitiki savo jėgomis, jaučiasi vertingas.</p> <p>Pratinasi susikaupti, esant reikalui atsipalaiduoti.</p> <p>Pratinasi atsakyti už savo veiksmus.</p> <p>Stengiasi kontroliuoti savo veiksmus ir emocijas.</p> <p>Savarankiškai ar skatinamas saugiai elgiasi namie ir vaikų grupėje.</p> <p>Eina, bėga, šliaužia, ropoja, lipa, šokinėja koordinuotai, išlaikydamas pusiausvyrą, spontaniškai ir tikslingai, atlieka veiksmus, kuriems būtina akių-rankos koordinacija bi išlavėjusi smulkioji motorika.</p>

<p><i>Geba valdyti savo jausmus, geba atsipalaiduoti</i></p>	<p>Supranta, kada jaučiasi blogai ar yra pavargęs, ir pasako apie tai kitiems. Stengiasi nekonfliktuoti, neįžeidinėti kitų, suvokia, kad palankumas kitiems žmonėms padeda su jais susibičiuliuoti</p> <p>Tyrinėdami aiškinasi, kad žmonės skirtingi (berniukai ir mergaitės) pagal kūno išvaizdą, charakterį.</p>
<p>1.3. Fiziologiniai veiksniai <i>Geba savarankiškai rengtis</i></p>	<p>Patiriamas geba pasirinkti drabužius ir apavą pagal oro sąlygas. Mėgina rengtis, savarankiškai rengiasi:</p> <p>Užsimauna, apsivelka, nusivelka darbužius.</p> <p>Užsisega sagas, užsitraukia užtrauktukus, užsiriša batų raištelius.</p>
<p><i>Geba savarankiškai laikytis asmens higienos, aktyvios veiklos, poilsio ir maitinimosi ritmo.</i></p>	<p>Stebėdamas suaugusiųjų elgesį, klausydamasis pasakojimų, vartydamas knygeles, atlikdamas individualias užduotis, sužino, kad higienos įpročiai ir įgūdžiai padeda augti sveikam bei atspariam ligoms.</p> <p>Pratinasi laikytis asmens higienos įgūdžių ir įpročių:</p> <ul style="list-style-type: none"> • prausiasi, naudojasi muilu, rankšluosčiu; • po valgio skalauja burną vandeniu; • taisyklingai valosi dantis; • pratinasi naudotis nosine; • savarankiškai naudojami tualetu; • taisyklingai sėdi veiklos metu; • pratinasi valgyti tvarkingai, teisingai naudoja stalo įrankius; mandagiai bendrauja prie stalo. <p>Išmoksta padengti ir sutvarkyti stalą žaidimų vieta.</p> <p>Tvarkingai valgo, savarankiškai atlieka savitvarkos veiksmus. Prižiūri savo išorę: prausiasi, šukuojasi. Saugo savo sveikatą ir saugiai elgiasi aplinkoje.</p>
<p><i>Geba domėtis sveiku maistu, pasirinkti sveikesnius produktus</i></p>	<p>Kalbėdamasis su suaugusiuoju išsiaiškina, kad rūpinimasis asmens higiena, tinkama apranga ir maitinimusi apsaugo nuo ligų, supranta, ką valgyti sveika, o kas gali pakenkti sveikatai.</p> <p>Pasako kelis maisto produktus, kuriuos valgyti sveika, ir kelis tu, kurių reikėtų atsisakyti.</p> <p>Pasako kitiems, kai pavargsta ar blogai jaučiasi.</p> <p>Sužino, į ką kreiptis susirgus, įvykus nelaimėi.</p>
<p>2. Fizinės kūno galimybės</p>	

<p><i>Domisi savo kūnu, geba pavadinti pagrindines kūno dalis.</i></p>	<p>Žaisdamas, judėdamas ar ką nors veikdamas tyrinėja savo kūną. Pasako ar parodo pagrindines kūno dalis. Patiria, kaip juda kūnas keičiant kryptį, tempą, greitį. Rytinės mankštos metu, žaidžiant judriuosius, sportinius žaidimus lauke, įvairiai judėdamas tyrinėja grupės, sporto salės, lauko aikštelės ar kitą erdvę.</p>
<p><i>Geba justi ir valdyti savo kūną, atlikdamas įvairius veiksmus, keisdamas kryptį, tempą, greitį, jėgą, geba išlaikyti pusiausvyrą.</i></p>	<p>Išbando judėjimą vietoje ir keičiant padėtį erdvyje; judėjimą skirtingu tempu ir skirtingomis kryptimis, sužino, kur ir kaip judėti saugu ar pavojinga. Išbando įvairius vaikščiojimo, bėgiojimo, ropojimo, šliaužimo, lipimo, lindimo, šokinėjimo būdus. Žaisdamas judriuosius, improvizacinius, kūrybinius žaidimus, atlieka judesius visu kūnu, rankomis, kojomis, galva. Išmoksta tradicinių žaidimų bei pramogų ir pajunta dalyvavimo kalendorinėse ir kitose šventėse džiaugsmą. Atlieka įvairius judesius su lazdelėmis, juostelėmis, lankais, kamuoliais, grodamas žaisliniais instrumentais, lavindamas kairės ir dešinės rankos, kojos judesių tikslumą, taisyklingą kvėpavimą, koordinaciją, jėgą. Laisvai judėdamas, eidamas ratelį, šokdamas, improvizuodamas, skambant muzikai, ugdomi saviraiškos kūnu gebėjimą</p>
<p><i>Veikdamas, judėdamas greta kito geba kalba, mimika, gestu, judesiais perteikti atliekamus veiksmus, geba laikytis taisyklių.</i></p>	<p>Judėdamas greta kito, poroje, ratu, rikiuotėje, laisvai ar sutartinai su kitais, pratinaisi laikytis taisyklių, jausti draugą, pajusti asmeninės ir bendros erdvės ribas. Atlieka įvairius veiksmus, kurie lavina pirštų, riešo judesių ir akies rankos suderintą veikimą: užsisega, atsiseiga, drabužius, kerpa žirkėmis, piešia, lipdo iš molio plastilino, varsto, kopijuoja paprastas figūras, konstruoja, žaidžia su dėlionėmis.</p>
<p><i>Nuotaiką, sumanymus, muziką, vaizdą, žodį geba išreikšti kūnu- mimika, kūno poza, gestu, atskiru judesiu ar veiksmų eile, ritmišku ar laisvu judėjimu.</i></p>	<p>Aktyviai juda pagal muziką, improvizuoja, šoka, atlieka įvairias kūrybines užduotis, reiškia savo nuotaiką, jausmus, kai kurias idėjas. Eksperimentuodami atranda naujus judėjimo būdus, kuria judėjimo variantus. Judėdami pasitelkia vaizduotę, fantaziją</p>

Pažinimo kompetencija

Uždaviniai:

- Supažindinti su grupės, darželio ir lauko aplinka, žmonėmis, jų darbais, gamta (gyvūnais ir augalais), metų laikais, orais.

- Supažindinti su daiktų formomis, spalvomis, dydžiais, erdviniais santykiais, atrasti gamtoje, namų, grupės (sodybos) aplinkoje.
- Sudaryti sąlygas įvairiais būdais tapatinti, lyginti, matuoti, skaičiuoti, atskaičiuoti daiktus, lyginti jų grupes (po lygiai, daugiau, mažiau), atpažinti ir naudoti skaitmenis.
- Plėsti ir turtinti žodyną, ugdyti kalbą (pavadinti, apibūdinti, klausinėti, aiškinti, sekti, kurti, pasakoti, deklamuoti).
- Išbandyti įvairius pasaulio pažinimo būdus: visais pojūčiais tirti aplinką – įsižiūrėti, įsiklausyti, uosti, ragauti, liesti.
- Pajusti ryšį tarp švenčių, metų laikų ir tradicijų (pvz., Šv. Kalėdos, Šv. Velykos, Joninės, Žolinė, Advento ir Gavėnios šventimas ir kt.).

Gebėjimai	Vaiko veikiena
<p>1. Vaiko savęs teigiamas vertinimas bei savęs suvokimas kaip savarankiška, unikali asmenį kaip kūrybingą ir atsakingą būtybę</p> <p><i>Geba domėtis savo aplinka, stebėti, atrasti nauja, džiaugtis savo pasiekimais, stengiasi būti geresnis, mokosi apsitarnauti.</i></p>	<p>Bendraudamas, žaisdamas suvokia savo teigiamas savybes, pastebi, įvardija neigiamas bruožus.</p> <p>Atpažįsta grafinį savo vardo vaizdą, pratinasi atpažinti kitų vaikų, suaugusiųjų vardus.</p> <p>Įvairios veiklos metu stengiasi apsieiti be suaugusiojo, pats apsitarnauja.</p> <p>Atpažįsta draugų daiktus, žaislus, drabužius, skiria berniukų ir mergaičių drabužėlius.</p> <p>Saugo, tausoja savo daiktus, jaučiasi už juos atsakingas.</p> <p>Atranda kūno dalių svarbą atlikdamas įvairius darbus: piešimo, lipdymo, statymo ir t. t.</p> <p>Bando tiksliai mesti ir gaudyti, vertina savo raumenų jėgą, jei reikia mesti, traukti virvę, pakelti sunkesnius daiktus.</p> <p>Saugo savo sveikatą, vengia pavojingų vietų, aiškina ką sveika valgyti, o ko ne.</p> <p>Pastebi jutimo organų galimybes: akytės – mato, ausytės – girdi ir t. t.</p> <p>Pastebi kitų ir savo nuotaikų kaitą. Pasako, ko nori, kodėl supyko, verkia ir t. t.</p> <p>Bando klotis lovą, susitvarko savo žaisliukus, daiktus, padeda padengti stalą, stengiasi saugiai elgtis, kad kitų nesužeistų.</p>
<p><i>Geba stebėti aplinkinius žmones, jaučia jiems pagarbą, užuojautą, padėką. Pastebi žmonių panašumus ir skirtumus, jų profesijas. Jaučia, kad turi Gimtinę, Tėvynę, gerio šaltiniu laiko Dievą</i></p>	<p>Gyvendamas šeimoje ir bendraamžių grupėje vaikas natūraliai domisi savimi ir kitais žmonėmis: jų panašumais ir skirtumais, išvaizda, jausmais, mintimis, darbais ir kūryba, gyvenimo būdu; žmonių grupėmis - šeima, vaikų grupė,</p> <p>Domisi paslaugų tarnybomis, profesijomis, žaidžia ligininę, mokyklą, parduotuvę ir t. t.</p> <p>Žaisdamas profesinius vaidmeninius žaidimus žino, kad turi būti naudingų ir savo darbu padėti kitiems;</p> <p>Pasako savo miesto pavadinimą, gatvę, kurioje gyvena.</p> <p>Domisi įžymiomis vietomis, gyvenimo vieta - savo namais, sodyba, kaimu, gatve, miestu, kultūrinėmis vertybėmis, artimiausia vietoje, natūraliai gamtoje sutinkamais ir žmonių auginamais augalais bei gyvūnais, dangaus kūnais, gamtos reiškiniais, dienos ir nakties</p>

<p><i>Domisi savimi ir suaugusiais žmonėmis, artimiausia kultūrine ir gamtine aplinka, pasauliu atrandamas nauja ir išgyvendamas pažinimo džiaugsmą, išbando vis kitus pasaulio pažinimo būdus.</i></p>	<p>kaita, metų tėkme. Papasakoja apie mūsų krašte švenčiamas šventės ir kodėl švenčiamos. Atpažįsta tautos simbolių – vėliavą, herbą ir t. t. Gerio šaltiniu vadina Dievą. Moka maldelių. Kuria savo maldėles. Išbando visus pasaulio pažinimo būdus: visais pojūčiais tyrinėja tai, kas yra aplink – įsiziūri, išiklauso, uodžia, ragauja, liečia; pastebi pokyčių – ilgesnį laiką kryptingai stebi įdomesnius reiškinius, ką nors trumpai stebi kasdien, kartą per savaitę, kartą per mėnesį, pavadina, apibūdina, klausinėja, aiškina, skaičiuoja, matuoja; renka, gretina, lygina, grupuoja, kolekcionuoja, modeliuoja; atlieka problemines užduotis, tyrinėja techninius atradimus.</p>
<p>2. Vaiko supratimas apie kiekį ir skaičių, orientavimasis erdvėje, laike <i>Geba atskirti daiktų įvairovę, supranta daiktus apibendrinančius žodžius, nusako jų dydį, formą, spalvą, suranda jų panašumus ir skirtumus, jais manipuliuoja</i></p>	<p>Lygindamas, tyrinėdamas, rūšiuodamas, vertina daiktų dydį. Ira daiktus nuo žemos lentynėlės, spintos, suvokdamas savo kūno ir daiktų dydžio skirtumą. Žaidžia su smėliu, vandeniu, keičia indų formą. Daiktus lygina uždedamas vieną ant kito, vieną prie kito. Vartoja sąvokas: ilgas, trumpas, tokio pat ilgio, ne tokio paties ilgio. Skiria dėmesį daiktų formai, Susipažįsta su trikampio, kvadrato formomis, bando lankstyti iš popieriaus. Stebi aplinkos daiktų formas, savo darbeliuose panaudoja jiems vaizduoti įvairius daiktus. Grupuoja daiktus pagal formą, spalvą, didėjimo ir mažėjimo tvarką. Daiktų kiekį apibūdina skaičiumi, susieja skaičių su atitinkamu jo simboliu. Apibūdina daikto vietą tam tikroje daiktų cilėje. Sudaro, pratęsia įvairias sekas, randa trūkstamus jų narius. Parodo ir įvardina daiktus, kurie rieda, nerieđa. Skiria apskritas, kvadratines formas. Atkreipia dėmesį į daiktų spalvą, Skiria kai kuriuos atspalvius: pilkšvas, žalsvas, pilkai gelsvas ir kt. Stebi gamtos spalvas, skiria pagrindines spalvas ir atspalvius. Pastebi įvairius pėdsakus gamtoje, pasako kieno jie: ratų, šuniuko, žmogaus ir kt., Atkreipia dėmesį į atspaudus smėlyje, sniege, žemėje. Pasako, iš kokių elementų susideda raštas. Gali papasakoti kurie daiktai kelia pavojų: stikliniai, aštrūs, elektriniai. Stengiasi suprasti apibendrinančius žodžius: žaislai, avalynė, baldai, drabužiai, indai ir t.t. Matuoja skysčius, birias medžiagas. Panaudodami pėdą, saują, pirštą matuoja daiktų dydį.</p>

<p>stori, ilgi. Pradeda suprasti daikto paskirtį, jo struktūrą, elementus. Naudoja daiktus pagal jų paskirtį, įvardina iš kokios medžiagos daiktas pagamintas. Pasako keliais požymiais daiktas skiriasi, grupuoja pagal spalvas, formas, medžiagas.</p>	<p>Sustato daiktus mažėjančia (didėjančia) tvarka. Žaisdamas judriuosius žaidimus, pasivaikščiavimo metu pavadina kryptį, juda ta kryptimi, nusako savo kūno judėjimo kryptį: pirmyn, atgal, kairėn, dešinėn, aukštyn, žemyn, keičia judėjimo kryptį, pasako daikto padėtį savo atžvilgiu. Skiria dešinę ir kairę savo kūno pusę, kūno priekį, užpakalį. Dešinė, kairė ranka, koja, nosis - priekyje, galva - viršuje. Žaisdamas, pasakodamas, judėdamas vartoja sąvokas: „ant“, „už“, „po“, „šalia“, „toli-arti“. Dėlioja įvairius ornamentus, žaislus iš kairės į dešinę. Pradeda orientuotis popieriaus lape piešdamas. Pasako, į kurią pusę nuvažiuo mašina, kur yra daiktas. Skaičiuoja nuo 1 iki 5, vartodamas kelintinius skaitvardžius. Atsako į klausimus, kiek iš viso? Kelintas? Sužino, pasako iš eilės didėjančia ir mažėjančia tvarka skaičius, atranda skaičiaus „kaimynus“. Skaičiuoja, pasako kelintas eilėje. Vartoja sąvokas šiandien, vakar, rytoj. Ką veikė šiandien? Ką veikiau vakar? Ką veiksiu rytoj? Pasako, kad saulė šviečia dieną, nusileido – naktis, teka – rytas, leidžiasi – vakaras. Įvardina paros dalis ir pasako žmonių veikseną.</p>
<p><i>Geba pavadinti, apibūdinti, paaiškinti, pristatyti žaidimą, kūrybinį darbą, poelgį.</i></p>	<p>Žaisdamas, bendraudamas, pasakodamas, tyrinėdamas turtina ir plečia žodyną. Pavadina, aiškina, apibūdina daiktus, reiškinius. Patirtus įspūdžius ir išgyvenimus išreiškia žodžiais. Pavadina, klausinėja aiškinasi ir patys aiškina, apibūdina, dalijasi patirtimi, ženklina, išreiškia savo požiūrį. Ieško informacijos knygose apie gamtą, žmonių pasaulį, technikos ir technologijos stebuklus, žiūrinėja nuotraukas, paveikslus, pavadinimus po jais, klausosi informacinių tekstų, aiškinasi, kur ir kaip gyvena žmonės, augalai, gyvūnai, kaip prisitaiko prie gamtos sąlygų. Klausydamiesi pasakų, eilių, dainų, padavimų, sakmių, mišlių, priežodžių, garsažodžių, greitakalbių sužino apie senolių požiūrį į pasaulį.</p>

	<p>Igytą pažinimo patirį panaudoja praktinėje veikloje: bando nuspėti orus, noriai geria gydomųjų žolelių arbatą, pamėgdžioja gyvūnų elgseną žaisdami, vaidindami kuria simbolius, ženklus.</p> <p>Kartu su auklėtoja „užrašo“ atradimų, stebėjimų ir tyrinėjimų kelią, eksperimento išvadas.</p> <p>Apibūdina, pasakoja, ką stebėjo, ką sužinojo, ką išsiaiškino.</p> <p>Kuria pasakojimus apie gamtą.</p>
<p><i>Gėba įsivaizduoti, žaisti vaizdiniais, žodžių prasme mis, skiria realybę nuo vaizduotės, fantazijų pasaulio</i></p>	<p>Patirtus išpūdžius ir išgyvenimus fiksuoti vaizdais, išreikšti žodžiais, judesių ir gestų kalba, perkelti į žaidimus ir meninę veiklą.</p> <p>Dalyvavimo poreikį tenkina, dalyvaudamas šeimos, vaikų grupės, bendruomenės kultūriniam gyvenime.</p> <p>Pajaučia ryšį tarp švenčių, metų laikų, žemės ūkio darbų ir tradicijų, sužino apie šventiniuose ritualuose naudojamus augalus - simbolius: eglutę, Kalėdų medelį, verbas, paparčio žiedą.</p> <p>Stebėjimo išpūdžius išreiškia greitai piešiniu, žymėdamas brūkšneliais, taškeliais.</p> <p>Piešia, delioja iliustracijas tokia seka, kaip stebėjo augalą, statomą namą.</p> <p>Stebėjimo rezultatus ženklina ant įvairių priemonių: ūgio matuokles, augalo aukštį ant popieriaus juostelės, vandens kiekį - lipduku ant indo šono.</p>
<p>3. Vaiko supratimas apie gyvosios gamtos negyvosios gamtos ir žmogaus vienovę. Gamtos saugojimo ir puoselėjimo svarbą</p>	<p>Tyrinėja, stebi gyvosios gamtos gyvenimą ir vystymąsi.</p> <p>Stebi, tyrinėja ir eksperimentuoja su augalais ir jų dalimis. Pastebėjimus, išvadas, emocijas atspindi savo kūrinėliuose ir vertina dailės darbuose.</p> <p>Naudoja tam tikras augalų dalis (daržoves, vaisius, lapus) maistui ir žino, kokios augalų dalys naudojamos žmonių buityje.</p>
<p><i>Gėba pastebėti gyvūnų ir augalų svarbą, ryšį su žmogumi. Saugoti gamtą, domėtis negyvosios gamtos reiškiniais.</i></p>	<p>Stebi medžius, krūmus, žolynus, lauko gėles, grybus miške. Žino, kad augalams reikia vandens, šilumos. Pasako augalų dalis: šaknis, kamieną, žiedus, sėklas ir t. t.</p> <p>Stebi augalų vystymąsi iš svogūno, daigo. Sužino apie augalų prisitaikymą prie metų laikų kaitos. Pastebi liaudies meno kūrinuose.</p>
<p><i>Gėba stebėti gyvūnų elgseną, jų vystymąsi, panašumus ir skirtumus. Jaučia gamtos ryšį su žmogumi. Gėba saugoti gamtą. Domisi augalų gyvenimu, jų priežiūra. Stebi negyvosios gamtos objektus.</i></p>	<p>Gali papasakoti apie kai kurias liaudiškas gydymo tradicijas (šiltos druskos kompresas nuo gerklės skausmo, nuplautos trauklapis ant kraujuojančio piršto ir t. t.).</p> <p>Grožisi aplinką puošiančiais augalais.</p> <p>Atranda, kad kai kurias augalų dalis valgome, kai kurie augalai mus „rengia“.</p> <p>Tyrinėja vandens svarbą augalui. Pasako, kur augalui geriausia augti.</p> <p>Pastebi kondensavimąsi iškvėpdamas orą ant šalto stiklo.</p> <p>Sužino, kad dangaus kūnai veikia augalus: saulės šviesa reikalinga gyvybei, žvaigždės praskaidrina nakties tamsą ir t. t.</p>

Komunikavimo kompetencija

Uždaviniai:

- Skatinti vaiko norą bendrauti su suaugusiais ir bendraamžiais.
- Kartu su vaiku mokytis išgirsti draugo, suaugusiojo kalbą, perteikiamą informaciją.
- Ugdyti sakinę vaiko kalbą. Mokyti kalbėti prasmingai, taisyklingai, aiškiai.
- Sudaryti sąlygas klausytis įvairių aplinkos garsų (muzikos, gamtos, žmonių kalbos).
- Sudominti vaikus knygomis.
- Sudaryti sąlygas vaikams pasakoti, klausyti, atsakyti, deklamuoti.
- Supažindinti vaiką su grafiniais simboliais – raidėmis, žodžiais, skatinti vartoti įvairioje veikloje.

Gebėjimai	Vaiko veikiena
<p>1. Vaiko noras ir gebėjimas bendrauti ir išreikšti save bei pažinti pasaulį</p> <p><i>Geba kalbėti su suaugusiais ir vaikais</i> (kalba keliems žmonėms; pakartoja, jeigu kas nesu- prato; nepertraukia kito, nenukrypsta nuo pagrindinės pokalbio temos); <i>Geba klausytis kitų žmonių pasakojimo</i></p>	<p>Kreipiasi informacijos į suaugusįjį kaip į eruditą, klausinėja apie daiktus, reiškinius, jų savybes. Diskutuoja, aiškinasi su bendraamžiais iškilusią problemą. Tyrinėja, kalbasi apie pastebėtas daiktų savybes. Klausosi bendraamžių informacijos apie kai kuriuos reiškinius, daiktus. Klausosi sekamų pasakų, sakmių, padavimų, skaitomų pažintinės literatūros kūrinių, žiūrinėja knygelių iliustracijas, bando suvokti iliustracijų, daiktų, fotografijų, atvaizdų „gyvų“ vaizdų prasmę. Iliustruoja perskaitytą tekstą, parinkdamas paveikslėlius. Kalba, pasakoja, deklamuoja, suprasdamas, kad visa tai užrašoma ženklais.</p>
<p>2. Klausymas</p> <p><i>Geba išklausyti šalia esančius suaugusiuosius ir vaikus, stengtis juos suprasti.</i></p>	<p>Sudarant įvairias vaikų bendravimo situacijas, pratintis tylėti, kai kitas kalba, sugalvoti savas klausyimosi taisykles. Klausosi įvairių pasakų, kūrinių, tekstų. Klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, kalba su suaugusiais ir vaikais, natūraliai, laisvai išreiškdamas savo išgyvenimus, patirtį, mintis. Išklauso kitą ir išreiškia save ir savo patirtį kalba. Deklamuoja eilėraščius, kalba, pasakoja apie tai, kas buvo nutikę.</p>
<p><i>Geba jausti, pastebėti vaizdų, žodžių, garsų skirtumus bei panašumus. Kalbinę raišką pradeda sieti su kitomis raiškos priemonėmis.</i></p>	<p>Pradeda pastebėti vaizdų, ženklų, garsų skirtumus. Piešdamas, braižydamas pradeda koordinuoti rankos judesius. Savo patirtus įspūdžius pradeda reikšti piešiniais, ženklais, judesiais. Nuolat klausosi lietuvių liaudies pasakų, dainų, žaidimų, garsažodžių, perimdami, gilindami, plėsdami kalbos garsų, žodžių, sakinių, tekstų, reikšmių, prasmių suvokimą. Pradeda spontaniškai kalbėdamas vartoti sudėtingesnes kalbos formas. Klausinėja, ką reiškia nežinomi žodžiai.</p>

<i>Geba pajaušti tekstų nuotaiką, ritmą, visumą</i>	<p>Nuolat klausosi lietuvių liaudies pasakų, dainų, žaidimų, garsažodžių, patarlių, priežodžių, pasakų be galo, poemėlių, greitakalbių, intuityviai perimdami etninį lietuvių kalbos reikšmių ir prasmių paveldą.</p> <p>Klausosi garsų mėgdžiojimų, žaidinimų, dainuojančios tautosakos, pajusdami kalbos melodingumą, skambesį, ritmą, pauzes tarp žodžių, kalbos garsumą, tempą.</p> <p>Atkreipia dėmesį į kalbos vaizdingumą, rimą, pakartojimus.</p> <p>Žavisi šnekamosios kalbos gyvumu, spontaniškumu, individualumu, tarmišku intonavimu.</p> <p>Atkreipia dėmesį į kalbos intonacijas, jų įvairumą, kalbos tempą, pauzes tarp žodžių, kalbos garsumą.</p> <p>Sugeba įsiklausyti ir išgirsti atskirus garsus.</p> <p>Mėgdžioja, skiria gamtos garsus ir juos mėgdžioja.</p>
<p>3. Kalbėjimas</p> <p><i>Geba kalbėti bandant atsivėlgti į situaciją (vietą, laiką, kontekstą, pašnekovą); kurti naujus žodžius, „žaisiti kalba“, pasakoti ir deklamuoti</i></p>	<p>Kalbasi su draugais, pedagogais, pasakoja patirtus įspūdžius, nutikimus. Kuria išgalvotas istorijas, bando apibūdinti patikusius daiktus, reiškinius, pratinantis kalbėti tai, ką galvoji.</p> <p>Žaidžia, imituoja, pasakoja įvardijant matomų žmonių, daiktų, reiškinių, vietovių, augalų, gyvulių pavadinimus.</p> <p>Seka pasakas, kuria savo (pasakas be galo, juokų pasakas, pasakas apie gyvūnus ir kt.) keičia pasakų pradžia, įvykių seką, įveda naujus veikėjus. Kuria skaičiuotes, pamėgdžioja garsus, sako greitakalbes, sugalvoja žaidimus ar jų taisykles.</p> <p>Žaidžia žodžiais ir kuria naujus žodžius, ieško panašiai skambančių besirimuojančių žodžių.</p> <p>Varto ir žitūrinėja knygas, periodinius leidinius, atsineša mėgstamiausią knygą ir apie ją pasakoja kitiems. Ilustruoja knygas, rengia piešinių parodas. Padedamas auklėtojų taisy suplyšusias knygas, jas aplenkia, įkuria grupės bibliotekelę.</p>
<p>4. Domėjimasis skaitymu ir rašymu</p> <p><i>Domisi rašytiniais tekštais, rašmenimis, geba imituoti rašą ir jo elementus; skaitymą, komentuoti iliustracijas.</i></p>	<p>„Skaity“ knygelių paveikslėlius, Mėgina imituoti skaitymą, komentuodamas iliustracijas.</p> <p>Domisi knygomis, mėgsta jas vartyti, skaitymą klausytis, noriai pasakoja, klausinėja, atsakinėja.</p> <p>Nusako veiksmo vietą, laiką, eigą.</p> <p>Sugalvoja knygelių iliustracijoms pavadinimus, jas „skaity“ vienas kitam.</p> <p>Pratinasi schematiškai pavaizduoti daiktus.</p> <p>Manipuliuoja įvairios medžiagos raidėmis.</p> <p>Piešinių ar grafinių ženklų „rašymas“ ir „skaitymas“.</p> <p>Kartu su auklėtoja užrašo sukurtų pasakojimų.</p>
<p><i>Geba perskaityti savo vardą ar kitus reikšmingus žodžius; suvokia skaitymo ir rašymo kryptį.</i></p>	<p>Kopijuoja savo vardo raides, jas atpažįsta ir parodo knygoje.</p> <p>Keiverzoja, piešia, rašo raides, žodžius.</p> <p>Pasako pirmą žodžio garsą.</p>

<p><i>Geba išklausti, pasakoti, deklamuoti, reikšti kūrybinę iniciatyvą</i></p>	<p>Derina daiktų piešinius kortelėse su jų pavadinimais</p> <p>Atskiria išmonę nuo realybės.</p> <p>Turi pasakojimo ir deklamavimo įgūdžių pradmenų.</p> <p>Turi mėgstamų kūrinių, žurnaliukų, TV laidų, herojų.</p> <p>Bando apibūdinti jam patikusius daiktus, reiškinius.</p>
<p><i>Geba išgyvenimus, patirtį, mintis reikšti piešiniais, ženklais, šokiu, muzikos garsais</i></p>	<p>Piešia ornamentus, spalvina, karmo, lipdo, rašo molyje, smėlyje, ant stiklo, lentoje ir kitur.</p> <p>Kuria savo knyga apie daiktus, augalus, gyvūnus, žmones, iliustruoja, bando užrašyti pavadinimus.</p>

Meninė kompetencija

Uždaviniai:

- Sudaryti sąlygas plėsti ir kaupti įvairios meninės veiklos – muzikos, dailės, vaidybos, šokio bei įvairių meno priemonių, medžiagų ir technikų naudojimo patirtį.
- Žadinti teigiamą nuostatą meninei veiklai ir menui, skatinti išgyventi kūrybinį džiaugsmą, sėkmės jausmą atsivėrus paslaptinam muzikos garsų, judesių, spalvų ir formų pasauliui.
- Skatinti vaikų saviraišką, kūrybinį aktyvumą, išradingumą žaidžiant, dirbant, švenčiant, poilsiaujant.
- Menine veikla ugdyti savimi pasitikinti, aktyvų ir kūrybingą vaiką: gebantį įsivaizduoti, jautrų, kuriantį, gerbiantį savo bei kitų kūrybą.
- Menine veikla ugdyti ir plėtoti vaiko socialinius ir komunikacinius gebėjimus

Gebėjimai

Geba spontaniškai reikšti savo nuotaiką, jausmus, mintis bei santykį su pasauliu įvairiomis meninės raiškos priemonėmis

Vaiko veikseną

Kuria, tyrinėja, fantazuoja, išbando, veikia su tapybos, grafikos bei įvairiomis dailės medžiagomis plokštumoje ir erdveje, kuria pačių išgyventą ir įsivaizduojamą pasaulį pačių pasirinkta ar auklėtojos siūloma technika.

Veikdami, išreiškdami save atranda linijos, spalvos, formos, medžiagų struktūros ypatumų. Atranda formų, spalvų, reiškinų priešingybes.

Lytėdami, regėdami pajunta tai, ką įsivaizduoja.

Pratinasi užrašyti vardą ar pirmąsias jų raides, aiškina, kas pavaizduota. Aktyviai eksponuoja savo darbus, rodo kitiems.

Domisi, tyrinėja, atranda, išgirsta natūralių (gamtos) ir žmogaus sukeltų garsų pasaulį.

Grodami, išbando įvairius garsų išgavimo būdus: mušimas, pūtimas, braukimas.

Išbando, atranda, naudoja balso galimybes, taisyklingai kvėpuoja, aiškiai artikuliuoja ir tiksliai intonuoja.

Laisvai judėdami, improvizuoja, mokosi pajusti judėjimo kryptį, tempą, ritmą, charakterį. Sudaro paprasčiausias figūras: sustoja į ratelį, vorą, dviem eilėmis, poromis.

<p><i>Pastebi ir jautriai reaguoja į aplinkos daiktus ir reiškinius, grožisi savo ir kitų kūrybą, spontaniškai dalijasi meniniais išpūdžiais</i></p>	<p>Lankosi, stebi, pasakoja, apibūdina, vertina tai, ką matė parodoje, spektaklyje. Klausosi muzikos kūrinii, išreiškia, atliepia jų nuotaiką, emocijas. Piešia, vaizduoja, fantazuoja, kuria, išklaušę žodines kūrybos, peržiūrėję knygečių iliustracijas. Groja, žaidžia įvairius kvėpavimo žaidimus. Raiškiai taria skaičiuotes, greitakalbes, paukščių pamėgdžiojimus. Intonuoja įvairiu aukštumu kartodami patarles, mėgdžiodami auklėtoją, drauge tęsia vieną toną. Improvizuoja trumpas sceneles be žodžių ir su žodžiais, pavieniui ir su draugais. Bendraudami vienas su kitu keičia balso intonaciją. Sveikinasi vienas su kitu, su žaisliukais. Kuria, fantazuoja, seka juokų pasakas. Įgarsina pasakodami, improvizuodami savo piešini. Klausosi, atlieka tautosakos kūrinius, liaudies dainas.</p>
<p><i>Geba kurti įsivaizduodami, fantazuodami, modeliuodami, išbandydami ir intuityviai taikydami dailės raiškos priemones, elementarias technikas</i></p>	<p>Pagrindinės technikos: Piešimas Eksperimentuoja su didelių matmenų medžiagomis ant didelių popieriaus lapų, braižo pagaliuku ant smėlio, sniego. Eksperimentuoja su įvairiomis grafikos priemonėmis ir medžiagomis, atranda įvairias linijas, dėmes, jų derinius. Piešdami naudoja regimos informacijos vaizdus: grafinius ženklus, raides, skaičius, rodykles. Naudoja mišrią techniką: kreideles ir spalvotus pieštukus ar flomasterius. Tapymas Eksperimentuoja ant balto ir spalvoto (sauso, šlapio) įvairaus formato, įvairaus dydžio popieriaus, pirštu, teptuku, guašo dažais ar akvarele. Pratinsi naudoti, pažinti pagrindines spalvas veikloje: tapydami, aplikuodami, darydami atspaudus, konstruodami, žaisdami. Sužino, vardina, išreiškia metų laikų spalvas. Jų nuotaiką spalvomis, simboliais. Aplikavimas Pastebi, atranda, išbando reikšdami savo sugebėjimus su įvairaus šiuurkštumo, storumo, įvairių spalvų popieriumi (buityje nereikalingi laikraščiai, servetėlės, tapetai, folijos ir kt.), piešia, lanksto, klijuoja įvairias plokščias ir pusiau plokščias formas. Plėšo, kerpa, klijuoja įvairias geometrinės formas, dėlioja įvairius ornamentus, regimos informacijos ženklus. Štampavimas Tyrinėja, išbando, atranda įvairių priemonių, kuriomis galima štampuoti: pagaliuku, trintuku, kamšteliu iš bulvės, morkos, burokėlių.</p>

	<p>Laisvai eksperimentuoja naudodami skirtingas spalvas, formas. Stebi žmonių, gyvūnų, paukščių pėdsakus sniege, smėlyje, patys juos daro. Puošia štampuotu ornamentu dirbinį iš popieriaus ar kitos medžiagos.</p> <p>Lįpdymas</p> <p>Laisvai eksperimentuoja su įvairiomis tūrinėmis medžiagomis: moliu, plastilinu, drėgnu smėliu, sniegu.</p> <p>Lipdo įvairias geometrines figūras, raides, siluetus, puošia juos įvairiais įspaudimais, įvairia papildoma medžiaga.</p> <p>Kuria paveikslėlį iš spalvoto plastilino ant kartono.</p> <p>Konstravimas</p> <p>Laisvai veikia su įvairiomis medžiagomis, atranda įvairius raiškos būdus: konstruoja iš medinių, plastmasinių detalių. daro įvairius statinius iš kaladėlių, lazdelių, lentelių. naudoja įvairaus dydžio kartono dėžes žaidimams. Konstruoja žmogaus, gyvūnų, paukščių figūras. Daro įvairius dirbinius iš gamtinių medžiagų. Vaikai savo saviraiškai mokosi taikyti ir kitas technikas: monotipiją, koliažą, origamį ir kt.</p>
<p>Vaidyba</p> <p><i>Vaidmeniniai socialiniai žaidimai su lėlemis, kaukėmis</i></p> <p><i>Geba laisvai ir išraiškingai vaidinti, spontaniškai improvizuojamose ar iš anksto parengtose lėlių bei dramatinės vaidybos scenelėse.</i></p>	<p>Žaidžia laisvai, spontaniškai, reiškia savo įspūdžius, išgyvenimus. Atkuria iš patirties išgyventus vaidmenis (gydytoja leidžia vaistus).</p> <p>Gamina, dekoruoja stalo žaidimams piršto lėles, lėlių figūreles, siekia saviraiškos.</p> <p>Spontaniškai improvizuoja Užgavėnių kaukių eisenoje, Kalėdų šventėje laisvai kalba, veikia už personažą, kuria personažus vaikų Velykėlių šventėje.</p> <p>Vaidina - žaidžia trumpas improvizacijas pagal literatūrinius, muzikinius, istorinius, pačių pasiūlytus siužetus.</p> <p>Parodo parengtas sceneles draugams, tėveliams švenčių, koncertų metu. Vaidindami atskleidžia savo meninius sugebėjimus: padainuoja, šoka, pagroja.</p> <p>Plečia socialinio bendravimo patirtį, pasirodymas žiūrovams, pajaučia meninės komunikacijos grožį bei teikiamą malonumą.</p> <p>Klausosi, pajunta skambumą atlikdami tautosakos kūrinėlių, dainų ir giesmelių.</p> <p>Perteikia kūrinius, suvokdami jų ypatybes, nuotaiką.</p> <p>Reiškia, komentuoja, išsako vaidinimo sukeltus įspūdžius.</p>
<p>Muzika</p> <p>Muzikos klausymas</p> <p><i>Geba skirti muzikos kūrinių nuotaikas.</i></p>	<p>Klausosi šiuolaikinės, profesionaliosios bei sakralinės, lietuvių liaudies ir kitų šalių muzikos. Muzikos kūriniai parenkami pagal metų ratą, liturgines ir tradicines šventes.</p>

<p><i>pradeda kurti muzikos vaizdus programinėje muzikoje, geba suvokti, skirti paprasčiausius raiškos elementus (tempą, dinamiką, instrumentą, turinį ir pan.); emociškai reaguoti ir trumpai apibūdinti žanrą. Geba naudoti kai kuriuos muzikinius terminus, vertinti, dalintis įspūdžiais</i></p>	<p>įsiklauso į aplinkos garsus ir juos įvardina. Pradeda vartoti muziką, apibūdinančią terminologiją. Tempui (lėtas- greitas). Dinamikai (tyliai – garsiai, garsyn – tyllyn). Tembrui (storai – plonai, skardžiai – dusliai); Nuotaikai (linksmai – liūdnai, iškilmingai, gyvai – ramiai) Atpažįsta girdėtus kūrinėlius, pasako personažus Atpažįsta ryškiai išsiskiriančių instrumentų ir jų pavaizduoja bei gali pavaizduoti, kaip juo grojama. Pradeda įvardinti žanrus (maršas, lopšinė, polka); atlikėjus (orkestras, choras, solistas). Susipažįsta su terminais: kompozitorius, muzikantas, dainininkas, choristas. Klausydamiesi muzikos stengiasi susikaupti, įsiklausyti.</p>
<p>Dainavimas <i>Geba derinti savo dainavimą su instrumentu, grupės vaiky, suaugusiojo balsu, geba išlaikyti intonaciją, tempą, aiškia artikuliaciją. Pradeda dainavimą papildyti įvairiais judesiais savarankiškai.</i></p>	<p>Susipažįsta su liaudies instrumentais (birbynė, skudučiai, kanklės ir kt.) Atlieka vokaliųjų pratimų dėl ansambliško, balsių ir priebalsių artikuliacijos, taisyklingos laikysenos ir kvėpavimo, dainavimo ritmo pajautimo. Dainuodami vartoja daugiau garsažodžių, patarių, mįslių, skaičiuočių, paukščių balsų pamėgdžiojimų. Dainuoja platesnio diapazono re-si, re-do daineles ir gieda giesmeles ritmiškai, tiksliau intonuodami, artikuliuodami garsus, neforsuodami, pradeda pratintis prie dvibalsių tarimo dainuodami daineles – dialogus. Dainavimą papildo judesiais: imitaciniais judesiais, instrumentiniu bei „kūno garsų“ pritarimu, kurį gali sugalvoti ir patys vaikai.</p>
<p>Grojimas <i>Geba pagroti su vaikiškais muzikos instrumentais ritmiškai, juos pavadinti, atpažįsta jų tembrą, geba keisti grojimo tempą, pagroti sudėtingesnius ritmus</i></p>	<p>Susipažįsta su 2-3 naujais mušamųjų muzikos instrumentų, styginių, klavišinių bei pučiamųjų muzikos instrumentų skambesiu ir garsų išgavimo būdais, juos pavadina. Atliekamiems kūrinėliams pritaria švilpynėmis, molinukais, tambūrinais, būgneliais, barškučiais ir kt. Pradeda groti melodiniais instrumentais metalofonu, ksilofonu (pradžioje vieną garsą). Pradeda ritmiškai pritari dainelėms, šokiui. Groja ritmus su pauzėmis. Keičia grojimo tempą, dinamiką, pradeda groti (akomponuoti) dvių dalių kūrinėlius. Parenka instrumentą kūrinėlio turiniui, veikėjui pavaizduoti</p>
<p>Šokis <i>Geba šokti pavieniui, poroje ir grupėje; bando kurti naudojamis šokio raiškos priemonėmis</i></p>	<p>Laisvai juda erdvėje, improvizuoja judesiais, pajaučia judėjimo kryptį, tempą, ritmą, charakterį. Ritmingai atlieka elementarius judesius (šuoliukus, pritūpimus sukinius), mokosi elementarių šokio žingsnelių. Improvizuodami laisvai perteikia skambančios muzikos nuotaiką, vaizduoja įvairių gyvūnų, personažų charakterį. Šokdami, žaisdami judesius atlieka individualiai, poroje, ratelyje, eilėse (stovėdami, judėdami).</p>

<p>Sokdami rateliu gali keisti ratelio dydį, kryptį, atlikti dviejų dalių šokelius, žaidimus, su tekstais ir be jų; gali judėti zigzagu ir vėl sudaryti ratelį savarankiškai.</p> <p>Sužino apie praeities papročius, darbo veiksmus.</p> <p>Darniai sutartinai atlieka paprasčiausias figūras: pritūpti, pašokti, sukstis už parankių, didina - mažina ratelį, sudaro du ratelius.</p> <p>Šoka, žaidžia lietuvių liaudies žaidimus, ratelius ir šokius, iš išminktų judesių kuria teminius šokius pagal sakralinę muziką.</p>	<p>Sugalvoja ritmus žodeliams, skanduotėms, trumpiems eilėraštukams, plodami trepsėdami ar grodami su ritminiais instrumentais. Kuria ir atlieka savo sukurtas giesmeles.</p> <p>Padainuoja ir paploja, pagroja įvairiais būdais savo ar draugo varda.</p> <p>Dainelei, šokiui ar pasakai parenka charakteringą veikėjo judesį ar instrumentą jam igarsinti.</p> <p>Igarsina pedagogo sekama pasaką.</p> <p>Sugalvoja judesių nesudėtingai dainelei ar giesmelei.</p> <p>Melodiją išreiškia judesiu (plaukianti, šokinėjanti, kylanti ir pan.)</p>
<p><i>Geba muzikos kūrinį atlikti išraiškingai, emociškai. kurti elementarius muzikos kūrinius (melodines atkarpėles, ritminius elementus, judesius), improvizuoti netradicinėmis priemonėmis. Ieškoti išraiškos priemonių artimiausioje aplinkoje</i></p>	

Ugdymo(si) aplinka yra funkcionali, saugi, estetiška, joje vyrauja šilti, saugūs, bendruomenės narių tarpusavio santykiai. Kartu su šeima kuriama vaiko raidą stimuliuojanti aplinka, padedanti vaikui atsiskleisti, skatinanti kūrybišką savarankiškumą, ugdanči mąstymą. Pagal vaikų amžių, poreikius, pasirinktą temą pedagogai parenka ugdymo(si) priemones.

Ugdomoji aplinka aprūpinta įvairiomis priemonėmis, skatinančiomis vaiko aktyvumą, norą pažinti, stebėti, kurti, tyrinėti, ieškoti, atrasti, bendrauti ir bendradarbiauti. Erdvės vaikų veiklai ir priemonės išdėstytos orientuojantis į vaikų interesus, kylančius sumanymus, žadina savaiminį perėjimą nuo vienos veiklos rūšies prie kitos. Ugdymosi priemonės - tikslingos, veiksmingos, įvairios ir keičiamos pagal plėtojamos temos tikslus. Mokykloje darželyje yra šios ugdymosi priemonės tautinio ugdymo (žemėlapiai, tautodailės reprodukcijų rinkiniai, smulkioji tautosaka, tautiniai rūbai, tautinė simbolika, instrumentai ir kt.), Supančio pasaulio pažinimui (žmonių buities, profesijų atributai, transporto priemonės, įrankių rinkiniai, eismo ženklai, gyvūnų, paukščių, vaisių ir daržovių figūrėlės, loto, delionės ir kt.), komunikacinių gebėjimų ugdymui (enciklopedijos, paveikslai, žurnalai, vaikiškos knygelės, pasakų įrašai, telefonai, audio - video aparatūra, kompiuteriniai žaislai, IKT ugdymo priemonės ir kt.), socialinių įgūdžių raidai (priemonės siužetiniams - vaidmeniniams žaidimams, aprangos elementai, emocinio intelekto ugdymo priemonės), meniniam ugdymui (tapymui, piešimui, lipdymui, muzikavimui, vaidybai ir kt.), judesių ugdymui (kamuoliai, šokdynės, lankai, virvės, kėgliai, taikiniai, treniruokliai ir kt. Visos priemonės, žaislai, knygos ir kt. išdėstyti taip, kad būtų prieinami vaikams, skatintų jų žingėdumą, norą žaisti.

Visuminiam ir saugiam vaikų ugdymuisi mūsų įstaigoje sukurtos puikios sąlygos: grupės (sodybos) su atskirais miegamaisiais; salė; gimnastikos salytė, logopedinis kabinetas, biblioteka su relaksacine zona, meno dirbtuvės, kompiuterinė klasė, pasaulio pažinimo patyriminė erdvė, didelė edukaciškai sutvarkyta teritorija su įvairia augalija, atnaujintu sporto aikštynu lauke;

Aktyvus šeimos dalyvavimas vaiko ugdymo(si) procese, glaudžiai bendradarbiaujant su pedagogais, sąlygoja kryptingą vaiko veiklos sričių ir kompetencijų ugdymą.

5. UGDYMO (SI) PASIEKIMAI IR JŲ VERTINIMAS

Vaikų ugdymosi pasiekimai- tai ugdymo procese įgyti vaikų gebėjimai, žinios ir supratimas, nuostatos, apie kuriuos sprendžiame iš vaikų veiklos ir jų rezultatų. Vertindami ugdytinių pažangą vadovaujames credo – ateinu geras- išeinu dar geresnis. Taikomo vertinimo modelio savitumas - pedagogų veiklos ir rezultatų įsivertinimas santykiyje su ugdytinio pasiekimais. Prieš vertinant vaiką, atsakoma į klausimą ar viską padariau, kad vaikas patirtų sėkmę ir norėtų toliau tobulėti. Pedagogų įsivertinimas apima 5 vertybinės ugdymo programos etapus: ugdymosi kontekstą, veiklų teikiamą patirtį, prasmės apmąstymą, motyvuotą veiksmą, veiklos į(si)vertinimą.

Siekiant pažinti vaiką, visus metus pagal reikmę kaupiama informacija, taikant įvairius pažinimo metodus. Taip išsiaiškinama vaiko pažinimo ribos, savijauta, poreikiai, interesai, įvairių gebėjimų lygiai, bendravimo ir veiklos ypatumai, namų kultūrinė aplinka, šeimos lūkesčiai ir nuostatos į ugdymą. Remiantis sukaupta vaiko pažinimo medžiaga, parenkamos ugdymo formos ir metodai, prireikus pasirūpinama, kad vaikui laiku būtų teikiama specialistų pagalba. Pasiekimų vertinimas padeda nustatyti ugdymo kokybę bei tinkamumą įvairių poreikių vaikams, užtikrinti ugdymo tęstinumą. Vaiko pasiekimai vertinami nuolat, aprašuose fiksuojami du kartus per metus: vaikui pradėjus lankyti darželį (po 1 mėnesio) ir baigiantis mokslo metams. Vaiko vertinimas atliekamas taikant standartizuotus vertinimo įrankius. Vertinimo įrankiai sukurti pačių/pedagogų/darželio pedagogų komandos ir kiekvienais metais tobulinami. Pirminio pasiekimų vertinimo tikslas – atsižvelgiant į realius vaiko gebėjimus bei patirtį, numatyti vaiko tolesnio ugdymo(si) gaires, koreguoti ugdymo procesą.

Pakartotinio vertinimo tikslas – nustatyti individualią kiekvieno vaiko pažangą, išvelgti vaiko ugdymosi pokyčius ir informuojant tėvus užmegzti šeimos ir pedagogo konstruktyvų dialogą.

Apie vienus gebėjimus pedagogas sprendžia remdamasis stebėjimu, kaip vaikas bendrauja, žaidžia, muzikuoja, piešia, vaidina ir kt. Apie kitus gebėjimus išvadas padaro, peržvelgęs vaiko veiklos rezultatus – dailės darbelius, statinius ir kt. Kai kurioms ypatybėms, pvz. vaiko konfliktškumui, interesams, įvertinti reikia tikslingo, ilgalaikio stebėjimo pagal tam tikrus kriterijus, kalbamasi su vaiku, tėvais.

Įvertinus visą informaciją padaroma išvada apie gerai ir menkiau susiformavusias vaiko kompetencijas bei gebėjimus, vaiko ugdymosi stilių. Surinkta informacija aptariama su tėvais nuolat, papildoma jų pastebėjimais ir įžvalgomis.

Apibendrinta informacija pateikiama tėvams ir parengiamas vaiko Pažangos ir pasiekimų vertinimo aprašas. Jame glaustai apibūdinami vaiko ugdymosi ypatumai, įvairių gebėjimų lygis. Vaiko gebėjimai vertinami laikantis etikos reikalavimų ir konfidencialumo, atsižlegiant į amžiaus tarpsniui būdingus gebėjimus.

1 priedas

Išimokymų ugdymo vaikų pasiekimų vertinimo forma

Kauno mokykla-darželis "Šviesa"

(Vertinimo data)

(Vaiko vardas, pavardė, amžius)

(Sodybos/ grupės pavadinimas)

(Sodybos/ grupės auklėtojos vardas, pavardė)

*Požymius žymėti varnele
I sritis

Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko pažinimo ir mokymosi raidą:

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Sutelkti dėmesį		Domėtis			Koordinuoti			Prisiminti			Atpažinti
Susikaupti		Spręsti			Apibūdinti			Sisteminti			Bandyti
Tyrinėti		Apskaiciuoti			Kurti			Numatyti			Žinoti
Analizuoti		Manipuliuoti			Pavadinti			Palyginti			Išdėstyti
Tapatinti		Matuoti			Vertinti			Stebėti			Suskaiciuoti

2 sritis

Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko kalbos ir raštingumo raidą:

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Garsus		Ramus	Šnibzdantis		Rėkiantis	Neaiškus					
Užsikertantis		Aiškus	Šaukiantis		Spiegiantis	Kimus					
Saiziabalsis		Pritilęs	Pasitikintis		Žemabalsis	Tylus					
Sklandus		Lėtas	Garsus		Palaukiantis	Darantis pauzes					

3 sritis

Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko fizinę raidą (judėjimą):

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Tolygus		Sklandus	Ramus		Lėtas	Be pastangų					
Koordinuotas		Lankstus	Nevikrus		Šiurkštus	Žvalus					
Trukčiojantis		Energingas	Greitas		Pusiausviras	Galingas					
Švelnus		Valingas	Spartus		Išsigandęs	Tvirtas					
Smarkus		Minkštas	Tikslus		Kontroliuojamas	Dešiniarankis					
Kairiarankis		Nedidelis	Platus		Veržlus	Stiprus					

4 sritis
Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko fizinę raidą (išorę)

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Gležnas		Stiprus			Geros formos			Sveikas			Mažas
Stambus		Minkštas			Žemas			Proporcingas			Paraužęs
Pavargęs		Drebantis			Atsipalaidavęs			Išblyškęs			Energingas
Guvus		Nesveikuojantis			Švarus			Mieguistas			Neramus

5 sritis
Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko žaidimo raidą:

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Pasikartojantis		Siurkštus			Švelnus			Teminis			Organizuotas
Agresyvus		Aktyvus			Trumpas			Ilgas			Greitas
Vaidmenys		Vaizduotės			Susikurtas			Spontaniškas			Teikiantis malonumą
Vienas		Poros			Grupės			Lyderis			Mėgdžiojantis kita

6 sritis
Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko socialinę raidą (emocijas):

	I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis		I pusmetis	II pusmetis
Verkti		Šypsotis			Susitraukti			Juoktis			Rūsčiai žiūrėti

Klykti	Išsišiepti	Šaipytis	Bijoti	Kikenti
Rėkti	Atsidusti	Aimanuoti	Spiegti	Apkabinti
Švytėti iš džiaugsmo	Pastėrti	Drovėtis	Plačiai atverti akimis	Tylėti

7 sritis

Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko socialinę raidą (asmenybę):

	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis
Nepriklausomas								
Doras	Santūrus		Pasitikintis		Skatinamas		Isidius	
Atviras	Atkaklus		Nesavanaudiškas		Atsakingas		Susitvardantis	
	Motyvuotas		Teigiamas		Nuolaidus		Ekspresyvus	

8 sritis

Žodžiai, padėsiantys apibūdinti vaiko meno suvokimą:

	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis	I pusmetis	II pusmetis
Stebėti								
Perpasakoti	Klausytis		Dalyvauti		Kopijuoti		Ploti	
Linktelėti galvą	Dalytis		Nurodyti		Juoktis		Šypsotis	
Perkurti	Pakartoti		Verkti		Sunkiai atsidusti		Pripažinti	
	Demonstruoti		Repetuoti		Klausinėti		Nesiliauti	

Apibūdinimas

Rekomendacijos tolesniam vaiko ugdymuisi:

2 priedas
Ikimokyklinio ugdymo vaikų pasiekimų vertinimo forma

Vaikų ugdymosi pasiekimai remiantis surinktais duomenimis gali būti fiksuojami ir kitoje lentelėje. Šioje lentelėje remiamasi vaikų pasiekimo žingsniais, kurie padeda pedagogui išsiaiškinti, kurioje srityje vaikams sekasi sunkiau.

Pvz.

Vardas	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18
Jonas (5 m. 3 mėn.)	5	5	5	4	5	4	4	4	5	5	6	5	5	4	4	4	4	5
Justė (4 m. 5 mėn.)	4	4	3	4	5	4	4	3	4	4	4	3	4	4	4	4	4	4

Užpildžius lentelę pedagogas mato, kas vaikui sekasi sunkiau ir gali daugiau dėmesio skirti tai ugdymosi sričiai, kuri vaikui sekasi sunkiau. Numatęs tam tikrus ugdymo tikslus kiekvienam žingsniui, pedagogas gali padėti vaikui iki mokslo metų pabaigos pasiekti reikiamą lygį.

PATVIRTINTA

Kauno mokyklos-darželio
„Šviesa“ direktoriaus
2017 m. sausio 25 d.
įsakymu Nr. V-17

IKIMOKYKLINIO AMŽIAUS VAIKŲ PASIEKIMŲ VERTINIMO LENTELĖ

_____ (vaiko vardas, pavardė, amžius)

20 ____ -20 ____ m. m.

<u>Vertinimo sritis</u>	Kasdienio gyvenimo įgūdžiai	Fizinis aktyvumas	Emocijų suvokimas ir raiška	Savireguliacija ir savikontrolė	Savivoka ir savigarbė	Santykiai su suaugusiais	Santykiai su bendraamžiais	Sakytinė kalba	Rašytinė kalba	Aptinkos pažinimas	Skaityvimas ir matavimas	Meningė raiška	Estetinis suvokimas	Iniciatyvumas ir atkaklumas	Tyrinėjimas	Problemy sprendimas	Kūrybiškumas	Mokėjimas mokytis
<u>Žingsniai</u> <i>1 pusm.</i>																		
<u>Žingsniai</u> <i>2 pusm.</i>																		

Ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų vertinimo lentelė pildoma vadovaujantis ikimokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų aprašu parengtu ir išleistu įgyvendinant Europos socialinio fondo ir Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamo projekto „Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo pletra (2012-2015). Projektas yra Mokyklų tobulinimo programos plus (MTP plus) dalis.

I Skiltį „žingsniai“ rašomas skaičius, kuris atitinka vaiko raidą pagal gebėjimus. Skaičius rašomas kiekvienai sričiai (ikimokyklinukams: nuo 3 iki 6).

KAIP UŽTIKRINAMA DERMĖ TARP IKIMOKYKLINIO IR PRIEŠMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMŲ

Ikimokyklinio, priešmokyklinio ir pradinio ugdymo turinio įgyvendinimo dermė užtikrinama, nuosekliai plėtojant ugdymo tikslus, uždavinius, vaiko ugdymosi pasiekimus, taikant į vaiką orientuoto ugdymo strategijas, vaiko kompetencijų augimą skatinančius pasiekimų ir pažangos vertinimo būdus.

Nuoseklus, tęstinis vaiko ugdymasis padeda jam sėkmingiau įgyti gebėjimus, žinias bei supratimą, nuostatas. Todėl svarbu, kad vaikas kuo sklandžiau pereitų nuo ugdymosi pagal ikimokyklinio ugdymo programą prie ugdymosi pagal priešmokyklinio ugdymo programą.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo dermę užtikrina:

Bendras struktūrinis ugdymo lygmenų modelis – apibrėžtas vaikų skaičius grupėse, vaikų ir suaugusiųjų santykis, pedagogų išsilavinimas ir kompetencijos, reikalavimai ugdymosi aplinkai ir kt.

Numatytų vaikų ugdymosi rezultatų tęstinumas– tikslų, uždavinių, plėtojimų kompetencijų, pasiekimų suderinamumas (pačių svarbiausių gebėjimų plėtojimas ikimokykliniame ir priešmokykliniame amžiuje, palaipsniui augantis jų sudėtingumas, pereinant iš ikimokyklinio į priešmokyklinį ugdymą). Suderintas ugdymo programų turinys – turinio sričių ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė, tematikos, problematikos sudėtingumo augimas spiralės principu, integralus požiūris į vaiko ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinį.

Šiuolaikinę ugdymo sampratą atitinkantys vaikų ugdymo proceso organizavimo principai– į vaiką orientuoto ugdymo tęstinumas priešmokyklinėje grupėje, daugiakryptė sąveika ugdymo procese (vaikas – vaikas, vaikas – pedagogas, vaikas – pedagogas – tėvai, vaikas – reali ir virtuali aplinka ir kt.), laipsniškas perėjimas nuo vaiko ugdymosi žaidimu ikimokyklinėje grupėje prie labiau struktūruoto sisteminio ugdymosi priešmokyklinėje grupėje ir kt.

Ugdymo prieinamumas ir socialinė integracija– optimali ugdymosi aprėptis, įtraukusis ugdymas, skirtingų socialinių grupių vaikų ugdymasis bendrose grupėse ir klasėse, socialinės lygybės užtikrinimas, socialinis jautrumas ikimokyklinėse ir priešmokyklinėse grupėse.

Ugdymo įstaigose, namuose ir bendruomenėje tęstinumas– tėvų dalyvavimas vaikų ugdymo procese, informacinio, neformalinio ir formaliojo ugdymo vienovė, ugdymasis sociokultūriniam kontekste ir kt.

Tinkama vadyba ir lyderystė – centralizacijos ir decentralizacijos dermė, bendra ugdymo kokybės užtikrinimo sistema, pedagogų ir vadovų profesinių ir lyderystės kompetencijų ugdymas.

Ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinio programų dermės nauda vaikui, šeimai, pedagogui.

Darnus, sėkmingas vaiko perėjimas iš ikimokyklinio į priešmokyklinį ugdymą užtikrina:

- **Vaikui**
 - saugumą ir gerą savijautą;
 - greitą socialinių ir emocinių galių atsinajimą;
 - bendrumo su aplinkiniais jausmą;
 - pozityvius santykius su pedagogais ir kitais vaikais;
 - pozityvų savęs, kaip besimokančiojo, suvokimą;
 - nuolatinę globą ir paramą;
 - socialinį teisingumą ir lygybę;
 - nuoseklią asmenybės brandą;
 - mokymosi motyvaciją ir sėkmę;
 - nuoseklių kompetencijų ugdymąsi.
- **Šeimai**
 - informacijos apie vaiko ugdymosi tęstinumą gavimą;
 - informaciją apie nuoseklią vaiko ugdymosi pasiekimų kaitą;
 - įsitraukimą į vaiko ugdymo procesą ikimokyklinėje įstaigoje ir priešmokyklinėje grupėje;
 - nuoseklią švietimo specialistų pagalbą.
- **Pedagogams**
 - vaiko ugdymosi tikslingumą ir planingumą;
 - konstruktyvų bendradarbiavimą – ikimokyklinė grupė – priešmokyklinė grupė;
 - nuoseklių bendradarbiavimą su švietimo specialistų komanda.

Suprasdami ikimokyklinių ir priešmokyklinių grupių bendradarbiavimo svarbą, ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai drauge aptaria atnaujintam įstaigos ikimokyklinio ugdymo programų tikslus, uždavinius, rezultatus, įvertindami, ar apimti visi svarbiausi vaikų gebėjimai, žinios ir supratimas, nuostatos, ar jie atitinka priešmokyklinio ugdymo programoje plėtojamas kompetencijas, ar ugdymosi rezultatai realūs (ne per sudėtingi ir ne per lengvi vaikams), ar jie nuosekliai sudėtingėja. Ikimokyklinio ugdymo auklėtojai kartu su tėvais aptaria, ar programose numatyti rezultatai tinka kiekvienam įstaigą lankančiam vaikui ir vaikų grupei.

Ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai programose suderina ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo turinį, metodus bei būdus, ugdymosi aplinką, įvertindami, ar visa tai prieinama visiems vaikams, ar padės nuosekliai siekti visų numatytų ugdymosi rezultatų. Vaikų ugdymosi visapusiškumo ir tęstinumo klausimus ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai aptaria nuolat, įgyvendindami ikimokyklinio bei priešmokyklinio ugdymo programas bei stebėdami vaikų pažangą. Jei reikia, programos ir jų įgyvendinimas koreguojami, atsižvelgiant į įstaigos lankančių vaikų pasiekimus, patirtį bei ugdymosi poreikius, jų ugdymosi tempą.

Kad vaikas sėkmingai pereitų iš ikimokyklinės įstaigos į priešmokyklinę grupę, tam turi būti pasirėngusi šeima, ugdymo įstaiga ir bendruomenė.

Ikimokyklinio ugdymo auklėtojai ir priešmokyklinio ugdymo pedagogai, specialistai, įstaigų vadovai nuolat kelia klausimus:

- Ar tėvai tinkamai informuoti apie nuoseklių vaikų pasiekimų augimą, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programas ir ugdymo procesą įstaigoje?
- Ar jie įtraukiami į vaikų ugdymą ikimokyklinėje bei priešmokyklinėje grupėje, ar skatinami namuose užtikrinti vaiko ugdymo tęstinumą?
- Ar vietos bendruomenė supranta ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo svarbą vaikui?
- Ar įstaigos, kuriose yra ikimokyklinės ir priešmokyklinės grupės, padarė viską, kad būtų užtikrintas nuoseklus, tęstinis vaikų ugdymasis?
- Kokios su vaikų grupės ar atskirų vaikų ugdymosi tęstinumu susijusios problemos kyla ir kaip jas galima spręsti?

Kaip užtikrinama ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikų pasiekimų dermė?

Ikimokyklinio amžiaus vaiko Pasiekimų apraše numatytos ugdymosi pasiekimų sritys bei vertybinės nuostatos ir esminiai gebėjimai kloja pagrindus Priešmokyklinio ugdymo bendrojoje programoje išskirtoms penkioms kompetencijoms – sveikatos, socialinei, komunikavimo, pažinimo, meninei.

Socialinė kompetencija.

Ją sudaro šios tarpusavyje glaudžiai susijusios ugdymo sritys: vaiko santykis su pačiu savimi (savivoka, savivertė ir saviugda), santykiai su bendraamžiais, santykiai su suaugusiais (šeimos nariais, globėjais, priešmokyklinio ugdymo pedagogu ir kitais mokytojais) ir santykiai su gamtine, socialine, kultūrine aplinka. Siektina, kad, baigdamas Programą, vaikas:

1. turėtų supratimą apie save kaip asmenį, pasižymintį unikaliomis savybėmis, suvoktų, kad augdamas jis keičiasi ir tobulėja;
2. tinkamai bendrautų ir bendradarbiautų su kitais: atpažintų savo paties ir kitų emocijas, tinkamai jas reikštų, ugdytųsi asmeninę atsakomybę, kantrybę ir tvarkos palaikymo įgūdžius
3. mokėtų elgtis artimiausioje aplinkoje – šeimoje, grupėje, su draugais ir suaugusiais, gerbtų kitų žmonių jausmus, toleruotų jų pomėgius, gebėjimus, įpročius, charakterio savybes, išvaizdos ar elgesio skirtynes ir panašiai;
4. laikytųsi tam tikrų socialinio gyvenimo taisyklių (elgesio taisyklių viešosiose vietose, gamtoje ir kt.) ir tradicijų, pareigų grupėje, šeimoje;
5. ugdytųsi tautinį ir kultūrinį tapatumą, pilietiskumą, domėtųsi kitomis kultūromis ir jas gerbtų.

Sveikatos kompetencija.

Ji apima žinias ir supratimą, gebėjimus, įpročius ir vertybines nuostatas, būtinas psichikos, fizinę ir socialinę sveikatai saugoti ir stiprinti. Sveikatos kompetencijai išsiugdyti būtina įgyti bendrą sveikatos ir sveikos gyvensenos sampratą, puoselėti psichikos sveikatą (teigiamai vertinti save, suvokti ir tinkamai išreikšti emocijas, jausmus ir nuotaikas, mokėti nusiraminti), palaikyti socialinę sveikatą, kurią sudaro palankumas ir pagarba kitiems,

neužmirštant atsargumo su nepažįstamaisiais, gebėjimas atsispirti netinkamam elgesiui ir savo aplinkoje saugotis pačiam, išmokti rūpintis savo fizine sveikata (būti fiziškai aktyviam, sveikai maitintis, derinti veiklą ir poilsį, palaikyti kūno švarą ir aplinkos tvarką).

Siektina, kad, baigdamas Programą, vaikas:

1. suprastų, kas padeda būti stipriam ir sveikam;
2. palankiai save vertintų, mokėtų tinkamai išreikšti savo emocijas ir jausmus, susilaikytų nuo impulsyvaus elgesio, gebėtų susikaupti;
3. palaikytų palankius santykius su kitais žmonėmis, būtų draugiškas, bet atsargiai elgtųsi su nepažįstamaisiais;
4. įprastoje, kasdienėje aplinkoje išmoktų saugotis;
5. suprastų fizinio aktyvumo naudą sveikatai ir savijautai, stengtųsi aktyviai judėti, žaisti, gebėtų tai daryti saugiai;
6. teiktų pirmenybę sveikam ir vertingam maistui;
7. laikytųsi elementarių asmens higienos reikalavimų, ugdytųsi savitvarkos įgūdžius;
8. tinkamai suvoktų kūno siunčiamus signalus (šaltį, karštį, troškulį, nuovargį ir pan.) ir, esant galimybei, į juos reaguotų.

Pažinimo kompetencija.

Ją sudaro: smalsumas, domėjimasis, informacijos rinkimas ir apdorojimas, aktyvus aplinkos tyrinėjimas, padarinių prognozavimas, žinių, supratimo ir patirties kritiškas interpretavimas bei kūrybiškas panaudojimas.

Siektina, kad, baigdamas Programą, vaikas:

1. domėtųsi ir pagal savo išgales tyrinėtų savo aplinką (gamtinę, socialinę), žmonių sukurtas vertybes;
2. ieškotų informacijos ir tyrinėtų aplinką pojūčiais (klausa, rega, uosle, lytėjimu, ragavimu), mąstymu, vaizduote; naudotų įvairius būdus pasauliui pažinti ir tyrinėti – stebėjimą, bandymą, modeliavimą ir kt.;
3. skirtų pagrindines objektų savybes (spalvas, formas, dydį, skaičių, masę), gebėtų juos klasifikuoti pagal tam tikrą požymį: skaičiuoti, matuoti, sverti, grupuoti, lygintistengutųsi suprasti, iš ko sudaryti aplinkos objektai, kaip jie keičiasi; susietų reiškinius priežasties – pasekmės ryšiu, prisimintų, apmąstytų ir interpretuotų savo įspūdžius ir patirtį, kritiškai analizuotų informaciją, ją tikslingai;
4. ugdytųsi kritinį mąstymą, siektų įsisąmoninti ir įprasminėti savo žinias ir patyrimą.

Komunikavimo kompetencija.

Ją sudaro: kalbos suvokimas ir kalbėjimas bei skaitymo ir rašymo pradmenys.

Siektina, kad, baigdamas Programą, vaikas:

1. norėtų bendrauti, bendradarbiauti ir mokytis;

2. gebėtų suprasti kitus, išreikšti save, būti supras-tas–sukauptų dėmesį, tinkamai vartotų ir tobulintų savo gimtąją kalbą (kitakalbiai–ir lietuvių kalbos gebėjimus), suprastų ir naudotųsi neverbaliniais ženklais (gestais, mimika ir kt.); bendraudamas vadovautųsi etikos ir etiketo taisyklėmis;
3. domėtųsi knygomis, kitais rašytiniais šaltiniais; suprastų sakytinę ir rašytinę informaciją, ją naudotųsi ir suprastų jos praktinę naudą;
4. turėtų poreikį skaityti ir rašyti ir taip pažinti pasaulį (suprastį žmonių santykius, jausmus, ketinimus, poelgius, susipažinti su kitomis šalimis ir kt.); bandytų rašyti ir skaityti; jaustų skaitymo ir rašymo džiaugsmą;
5. domėtųsi kultūros reiškiniiais, bandytų kurti patį, dalyvaudamas savo ir kitų tautų kultūroje.

Meninė kompetencija.

Ji sietina su grožio pastebėjimu ir pajutimu, su menine kūryba kaip raiškos priemone, su laisve ir gebėjimu kurti ir išgyventi kūrybos džiaugsmą. **Siektina**, kad, baigdamas Programą, vaikas:

1. noriai kauptų potyrius ir įspūdžius, semdamasis įkvėpimo meninei raiškai bei kūrybai;
2. būtų drąsus, įgyvendindamas savo kūrybinius sumanymus, improvizuodamas;
3. noriai taikytų įvairius meninės raiškos būdus (dailę ir kitas vaizduojamojo meno rūšis, muziką, vaidinimą, šokį);
4. savarankiškai ar priešmokyklinio ugdymo pedagogo padedamas, ieškotų ir naudotų įvairias priemones, kurios padėtų įgyvendinti jo kūrybinius sumanymus.

Priešmokyklinėje grupėje pedagogas ugdymą planuoja remiantis **Priešmokyklinio ugdymo pedagogo knyga OPA PA** su dalinamąja medžiaga.

6. NAUDOTA LITERATŪRA IR ŠALTINIAI

1. Adaškevičienė E. Lietuvos ikimokyklinukų fizinis ugdymas. Kaunas, 1993
2. Adaškevičienė E. Vaikų fizinės sveikatos ir kūno kultūros ugdymas. Klaipėda, 2004
3. Adaškevičienė E. Vaikų sveikatos ugdymas. Klaipėda, 1999
4. Adomaitienė B. Auklėtoja – vaiko fizinių galių ugdytoja / Vaikų sveikatos stiprinimas: dabartis ir perspektyvos: konferencijos medžiaga. – Vilnius, 2000
5. Aramavičiūtė V. Ugdymo samprata. Vilnius, 1998
6. Bačiulienė K., Zaborskis A. Požiūris į vaiko sveikatą Jungtinių Tautų Vaiko teisių konvencijoje // Medicina : mokslo darbai, 40 psl. 714-720, 2004
7. Bajoriūnas L. Auklėjimo teorijos pagrindai. Vilnius, 1996

Dokumentai:

1. Lietuvos Respublikos švietimo įstatymas (Žin., 1991, Nr. 23-593; 2003, Nr. Nr. 63-2853).
2. Lietuvos Respublikos Seimo 2003-07-04 nutarimas Nr. IX-1700 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003 – 2012 metų nuostatų“ (Žin., 2003, Nr. 71-3216).
3. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005-01-24 nutarimas Nr.82 „Dėl Valstybinės švietimo strategijos 2003–2012m. nuostatų įgyvendinimo programos patvirtinimo“ (Žin., 2005, Nr.12-391).
4. Lietuvos Respublikos Seimo 2003-08-20 nutarimas Nr. IX-1569 „Dėl Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“ (Žin., 2003, Nr. 52-2316).
5. Lietuvos vaikų ikimokyklinio ugdymo koncepcija, 1989.
6. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005-04-18 įsakymas Nr. ISAK - 627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“ (Žin., 2005, Nr. 52-1752).
7. Lietuvos higienos norma HN 75:2010 „Įstaiga, vykdanči ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programą, bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (Žin., 2010, Nr. 50-2454),

Programos:

1. Adaškevičienė A. Judėjimo džiaugsmas. Lietuvos ikimokyklinukų fizinio aktyvumo optimizavimo programa, 1996.
2. Ankstyvojo ugdymo vadovas. Monkevičienė O. (sud.). – V.: Minklės leidyba, 2001.
3. Aukime sveiki ir stiprūs. Vaikų sveikatos ir fizinio ugdymo programa, 2002.
4. Bakūnaitė J. Humanistinio vaikų ugdymo programa. Auginu gyvybės medį.–V.: 1998.
5. Priešmokyklinio ugdymo bendroji programa. – V.: Švietimo aprūpinimo centras, 2014.
6. Ikimokyklinio ugdymo gairės. Programa pedagogams ir tėvams.–V.: Leidybos centras, 1993.
7. Ikimokyklinio ugdymo programa 2015.
8. Verseckienė O. Marcinkas F., ir kt. Po tėviškės dangum. Etninio ugdymo gairės. – 1995.

9. Jėzuitų pedagogika grįsto ugdymo samprata, patvirtinta LR švietimo ir mokslo ministro 2008 m. gruodžio 2 d. Nr. ISAK-3236

Literatūra:

1. Demokratiškos pedagogikos matai. Danų autorių straipsnių rinkinys kuriančiam pedagogui. V.: Ciklonas, 2005.
2. Monkevičienė O. Užsienio valstybių ikimokyklinio ugdymo programų modeliai. Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. II dalis. – V.: Leidybos centras, 1995. – P. 6-9.
3. Monkevičienė O. Naujojo ugdymo turinio bei kūrybinio jo įgyvendinimo būdų psichologinės-pedagoginės ištakos. – Vėrinėlis. Knyga auklėtojais. I dalis. – P. 78 – 82.
4. Rodžersas C. Harmoningai gyvenančio žmogaus samprata. Psichologija. V.: Aidai, 1989.
5. Staerfeldt Eric, Mahiasen Rask Christian. Pedagogika ir demokratija. V.: Aidai, 1999.
6. Šeibokienė G. Ikimokyklinis ugdymas: kur esame ir kur link eisime. Lietuvos vaikų darželis: praeitis ir dabartis. – V.: Leidybos centras, 1999. – P. 47- 50.
7. Želvys R. Švietimo vadybos pagrindai. V.: Vilniaus universiteto leidykla.
8. Blank M.–Mathieu Kuo skiriais mergaites ir berniukai. Kaunas, Leidykla „Šviesa“, 2003.
9. Shiller P., Bryant T. Vertybių knyga, Kaunas, Leidykla „Šviesa“, 2004.

Suderinti

Kauno miesto savivaldybės administracijos
Švietimo skyriaus vyriausioji specialistė

Audronė Bukmanaitė

20

[Handwritten signature]

Dėl Kauno mokyklos darželio „Šviesa“ ikimokyklinio ugdymo programos vertinimo.

Programoje atspindi darželio savitumas, filosofinė kryptis, vaikų bei tėvų poreikiai, pedagogų ir specialistų pasirengimas. Ugdymo turinys yra visuminis, atitinka ugdomų vaikų amžių, modeliuojamas pagal kompetencijų sritis, orientuotas į vaiko gebėjimus ir veiksenas. Detaliai išdėstytas vaikų pasiekimų vertinimas, ikimokyklinio ir priešmokyklinio ugdymo programų dermė.

Programa atitinka Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo reikalavimus.

Rekomenduoju atnaujintai Kauno mokyklos darželio „Šviesa“ ikimokyklinio ugdymo programai pritarti ir siūlau ją atnaujinti pasikeitus bendruomenės poreikiams ar esant būtinumui.

 Jūratė Tatolytė
2017-06-05

KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS TARYBA

SPRENDIMAS

DĖL PRITARIMO KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS BIUDŽETINIŲ ŠVIETIMO ĮSTAIGŲ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMOMS

2017 m. birželio 13 d. Nr. T-381

Kaunas

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 8 punktu, Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo 4 straipsnio 2 dalimi, 3 dalies 7 punktu ir 4 dalimi, Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 7 straipsnio 4 dalimi, Ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. balandžio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-627 „Dėl ikimokyklinio ugdymo programų kriterijų aprašo“, 3 punktu, Kauno miesto savivaldybės taryba n u s p r e n d ž i a :

1. Pritarti šių Kauno miesto savivaldybės biudžetinių švietimo įstaigų ikimokyklinio ugdymo programoms:

- 1.1. Kauno lopšelio-darželio „Bitutė“;
- 1.2. Kauno lopšelio-darželio „Dobilėlis“;
- 1.3. Kauno lopšelio-darželio „Kūlverstukas“;
- 1.4. Kauno lopšelio-darželio „Sadutė“;
- 1.5. Kauno lopšelio-darželio „Šilėlis“;
- 1.6. Kauno lopšelio-darželio „Žingsnelis“;
- 1.7. Kauno menų darželio „Etiudas“;
- 1.8. Kauno vaikų darželio „Rudnosiukas“;
- 1.9. Kauno vaikų darželio „Šarkelė“;
- 1.10. Kauno vaikų darželio „Žiogelis“;
- 1.11. Kauno mokyklos-darželio „Šviesa“.

2. Šis sprendimas gali būti skundžiamas Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo ar Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Savivaldybės meras

Visvaldas Matijošaitis

**KAUNO MOKYKLOS-DARŽELIO „ŠVIESA“
DIREKTORIUS**

**ĮSAKYMAS
DĖL KAUNO MOKYKLOS-DARŽELIO „ŠVIESA“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO
PROGRAMOS TVIRTINIMO**

2017 m. liepos 31 d. V-79
Kaunas

Tvirtinu darbo grupės parengtą Kauno mokyklos-darželio „Šviesa“ ikimokyklinio ugdymo programą (pridedama, 42 lapai).

Direktore

Evelina Stankevičienė

Parengė

Lina Zizienė
2017-07-31